

Αρχιπελάγους άκρη

Μουσειακή παρέμβαση στο ακρωτήριο του Σουνίου

Αρχοντούλα Ευαγγελίου

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Ιούλιος 2021

Ευχαριστίες

Τους καθηγητές μου
Παναγιώτη Βασιλάτο
Ιωάννη Ζαχαριάδη

Την μητέρα και τον αδερφό μου

Του φίλους
Γιώργο
Δημήτρη
Αλεξάνδρα

Ορίζοντας

Βράχος

Ναός

"So, there must be found in every city really, a place free of the marketplace, free of the school, which is, in a sense, the sense of worthiness"

Louis Kahn

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική πραγματεύεται μία παρέμβαση στο ακρωτήριο του Σουνίου. Αφετηρία της συνθετικής σκέψης υπήρξε η ανάδειξη του τόπου και του αρχαιολογικού χώρου σε συνδιασμό με τον επαναπατρισμό των ευρημάτων της ευρύτερης περιοχής. Η παρέμβαση πραγματοποιείται ως μία γέφυρα μεταξύ των δύο κορυφών του βράχου, αυτής που φέρει τον Ναό του Ποσειδώνα και αυτής της Άκρας Σουνίου. Το κτιριακό σύνολο τοποθετείται στην εξωτερική πλευρά του βράχου, ώστε η ένωση των άκρων να επιτευχθεί μέσω του ορίζοντα, του μοναδικού αυτού συνδιασμού της θάλασσας και του ουρανού στο νοτιότερο άκρο της Αττικής.

Η πορεία του επισκέπτη ξεκινά με μία κατάβαση, η οποία μέσω των διαφορετικών χωρικών ενότητων, σταδιακά τον αποκόπτει από τις συνθήκες που επικρατούν πάνω στον βράχο αλλά και τον ίδιο το ναό. Στο τέλος της διαδρομής θα βρεθεί σε μία θέση όπου από απόσταση θα ξαναδεί τον το σημείο αφετηρίας του, τον Ναό.

Εντός του κτιριακού συνόλου, η κίνηση πραγματοποιείται με αλληλουχίες χώρων που παράγουν νέες σχέσεις και εμπειρίες στον βράχο και οπτικές φυγές προς τα έξω. Κατά την κίνηση του, ο επισκέπτης θα βρει στον τόπο δημιουργίας τους, ευρήματα της περιοχής και χώρους συγκέντρωσης και βίωσης του τοπίου.

Στο τέλος της διαδρομής θα βρεθεί σε μία θέση όπου από απόσταση θα ξαναδεί το σημείο αφετηρίας του, τον Ναό.

Ναός Αθηνάς Σουινιάδος

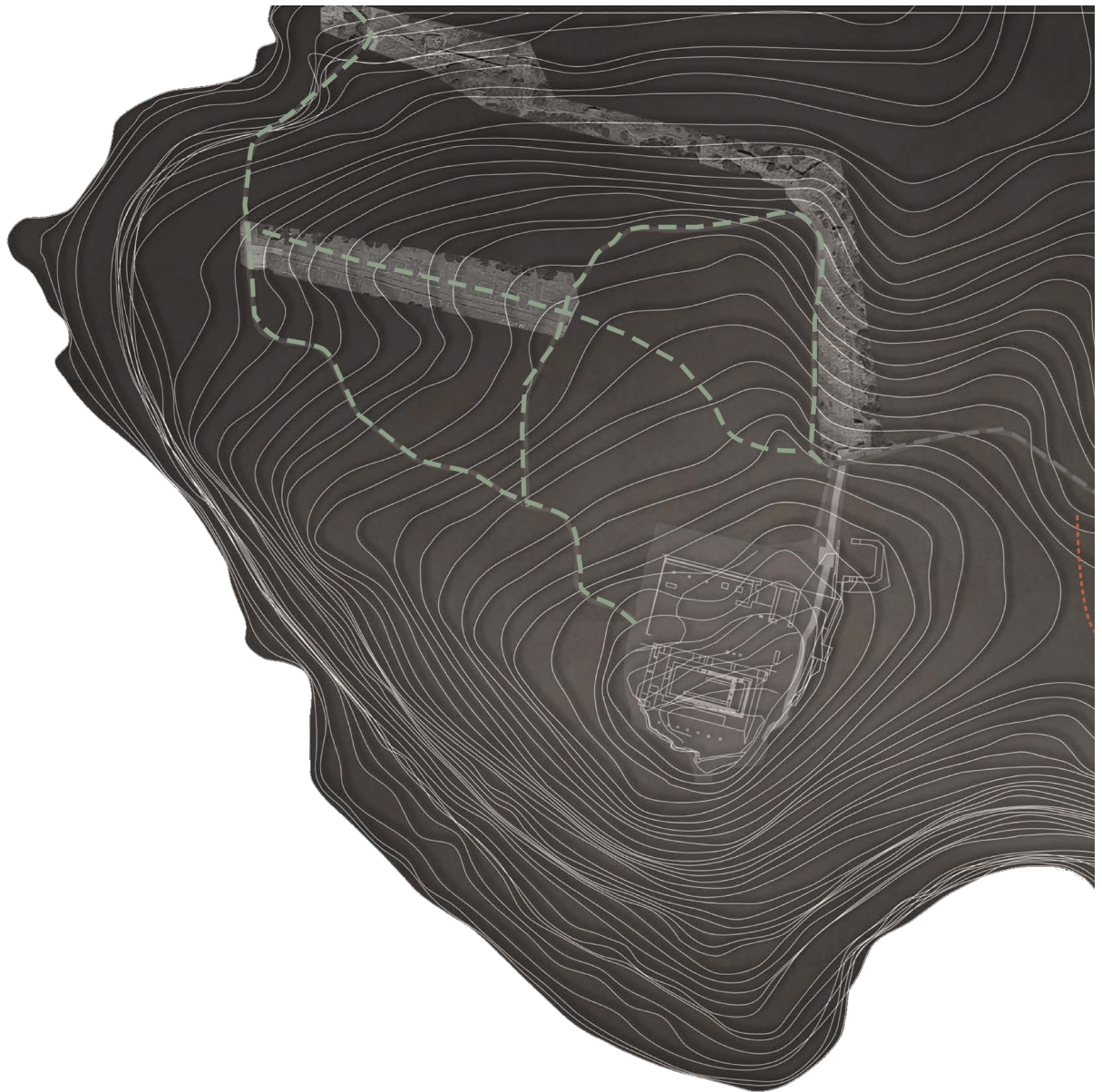
Αυτοστεφανούμενος
470-460 πΧ

Ανθέμιο κεντρικού ακρωτηρίου
440 πΧ

Ακέφαλη καθιστή μορφή
430 πΧ

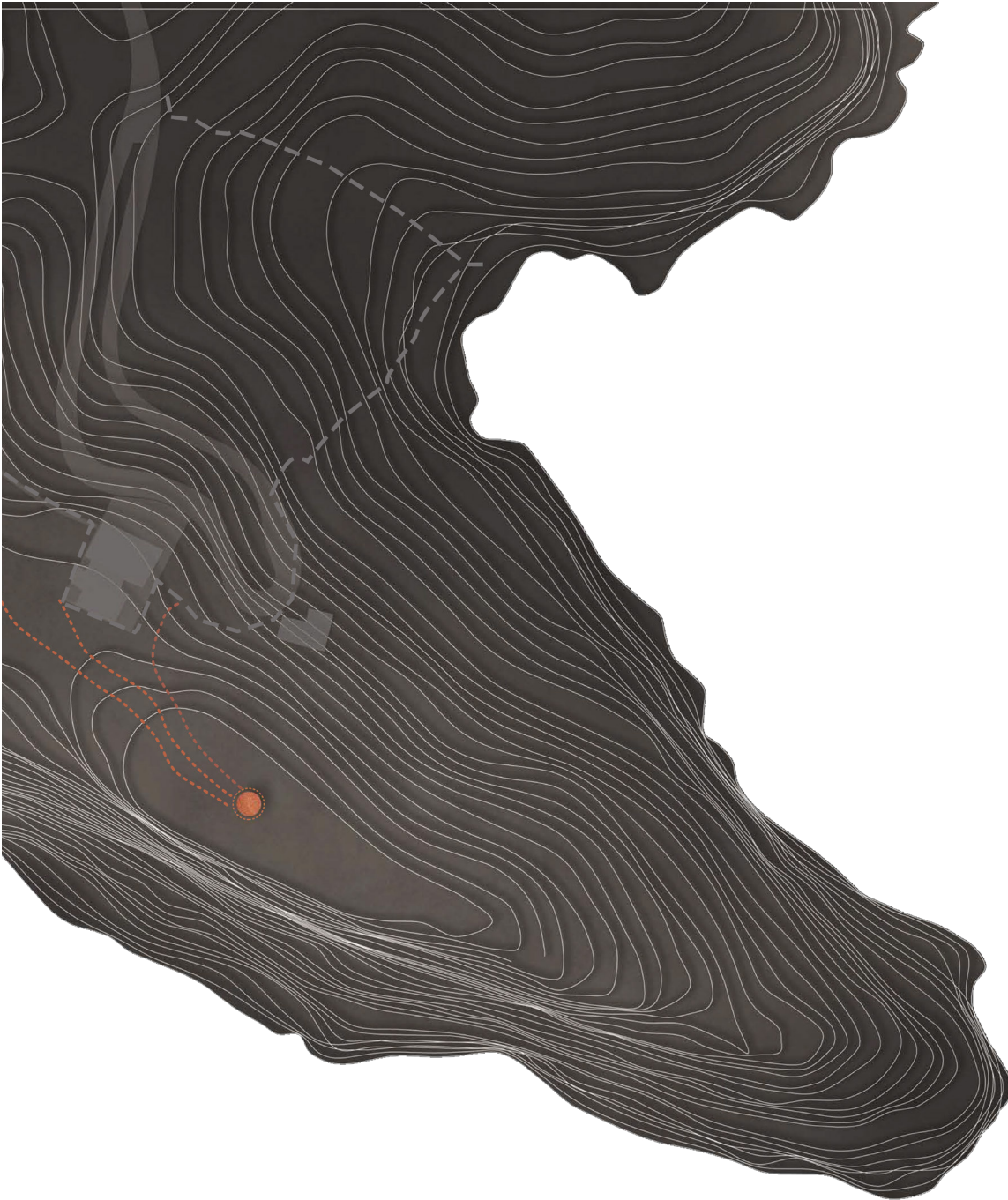

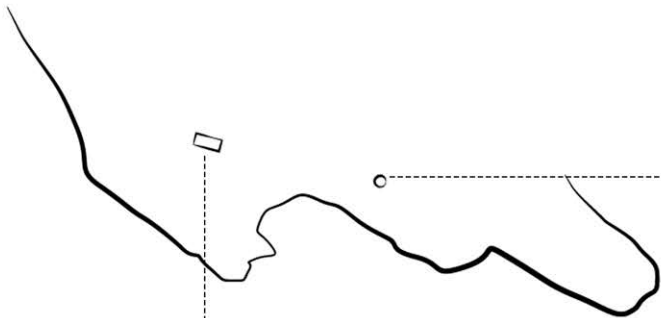
Διαδρομή εκτός αρχαιολογικού   - - - - -

Διαδρομή εντός αρχαιολογικού   - - - - -

Διαδρομή προς Άκρα Σουνίου   - - - - -

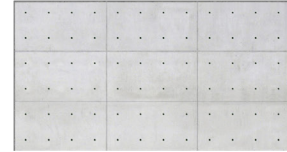
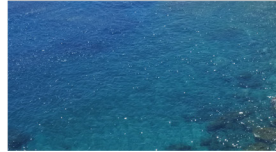
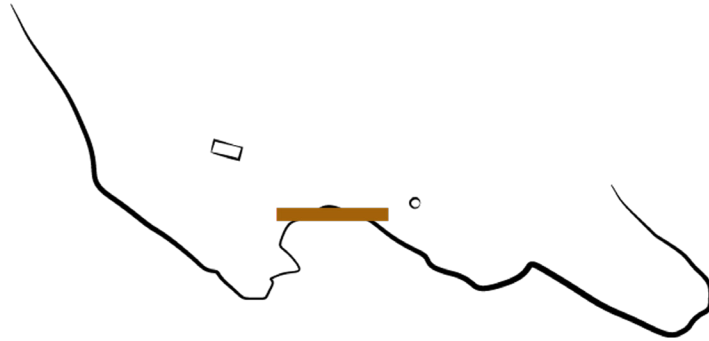

Οπτική φυγή από τον Ναό

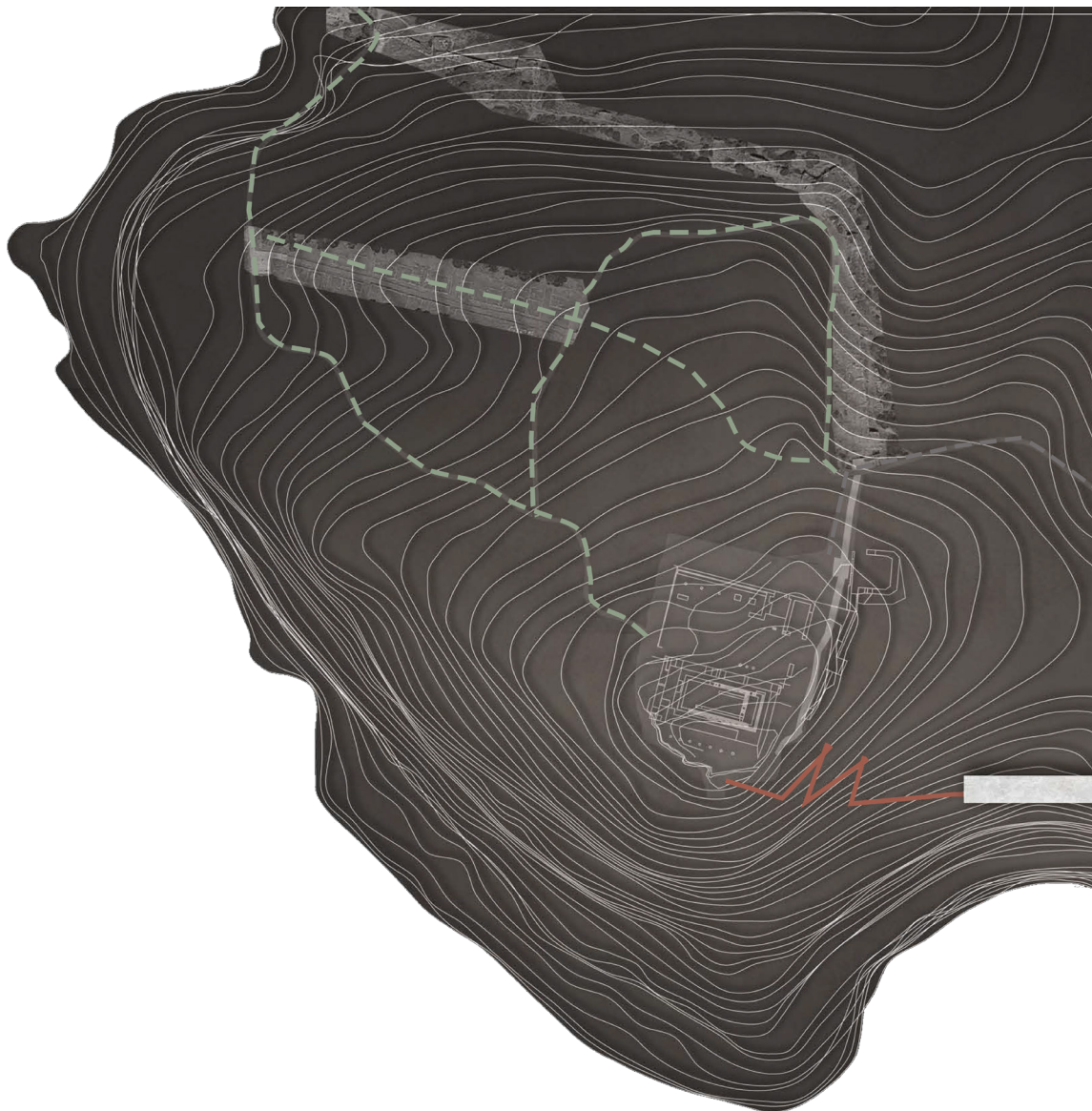

Οπτική φυγή από Άκρα Σουνίου

Μεταξύ των δύο κορυφών του ακρωτηρίου δημιουργείται μία "γέφυρα".

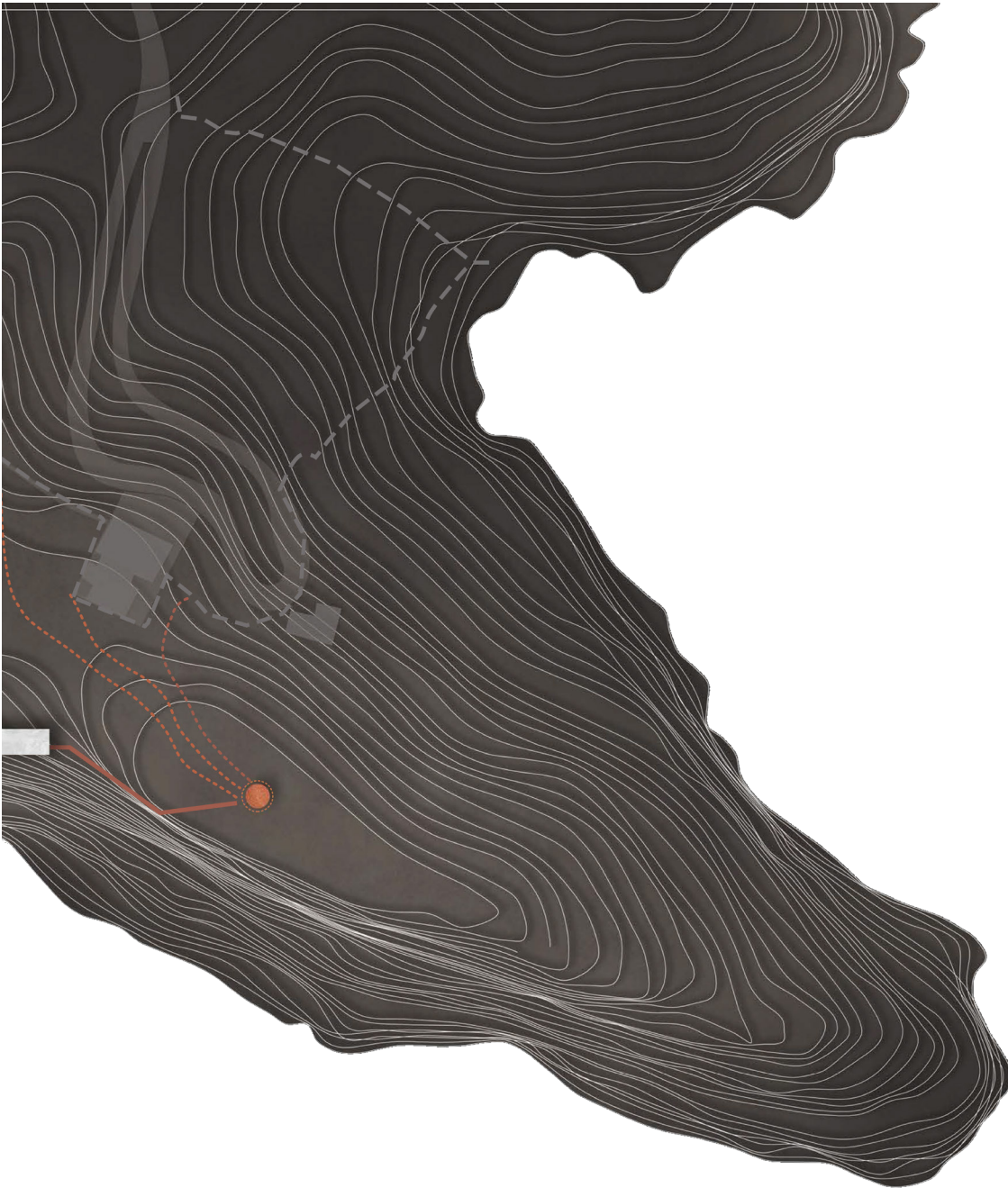

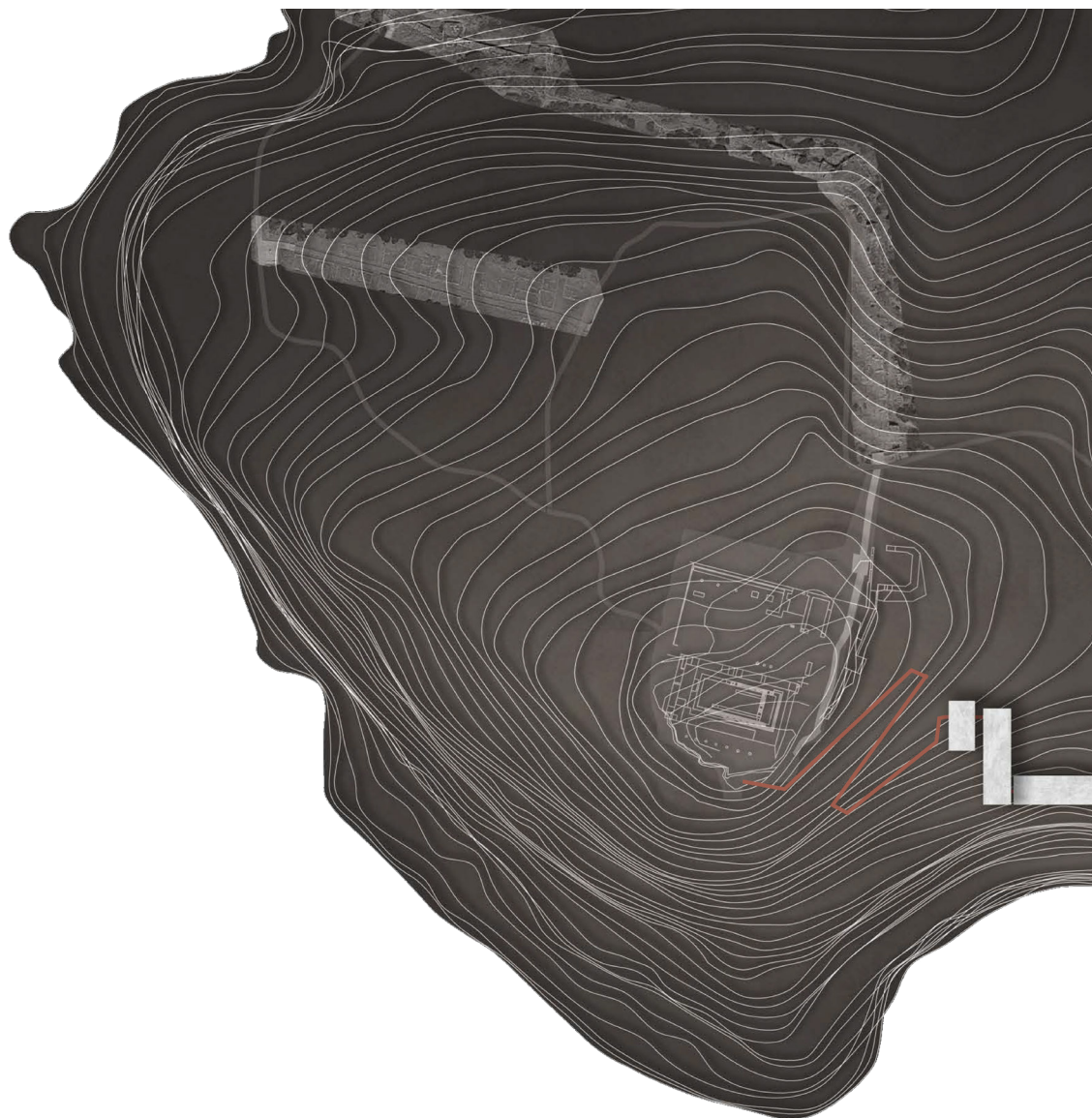
Υπάρχουσα διαδρομή από ναό
Σουνίου προς Άκρα Σουνίου

Πρόταση διαδρομή από ναό
Σουνίου προς Άκρα Σουνίου

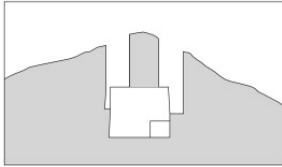
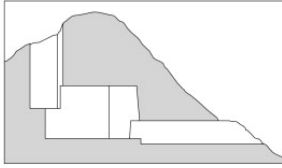

- Μουσείο - Επαναπατρισμός ευρημάτων
- Χώρος εκδηλώσεων

“The idea was to create a sculpture that would protect the sacred mountain. The large space created in the heart of the mountain is invisible from the outside, but those who dare to venture within will see the sun and the moon from a hollow with no horizon.”

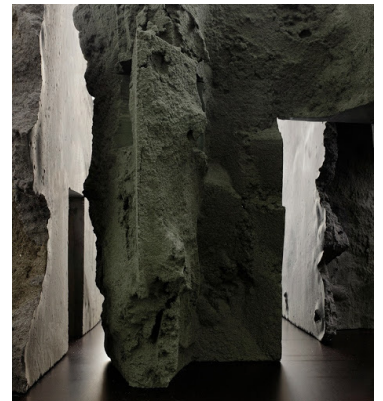
Eduardo Chillida, Mountain Tindaya , 1996

“In their work, both Holtrop and Princen point to examples in which architecture and the natural environment consist of the same material, making it specific to place and partly undifferentiated from its surroundings. (...) The structures of Batara may be undefined in terms of their use or what they are about. Yet the reduced state allows us to focus on what this architecture actually consists of, on the qualities of the material and the interaction with it in the process of making, the sequence of spaces and connections between them.

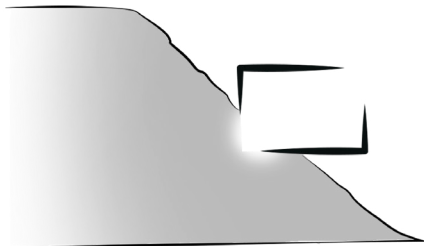
Studio Anne Holtrop, Barbar, Batara , 2016

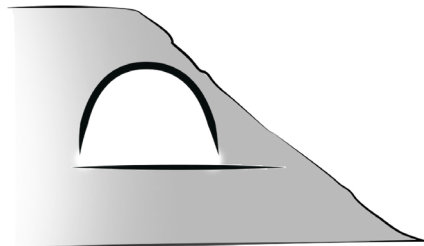

Η ανάγκη για απτή σχέση με τον βράχο κατά την συνθετική διαδικασία,οδήγησε στην δημιουργία προπλάσματος από γύψο. Μέσω του καλουπιού μπορούν να παραχθούν όσα προπλάσματα χρειαστούν , ενώ το τελείωμα και η υφή του αναπαριστούν κατ'αναλογία τις πτυχώσεις και τους σχηματισμούς του βράχου.

Τομή
με προσθήκη

Τομή
με αφαίρεση

Δύο είναι οι κυρίαρχες συνθετικές προσεγγίσεις που προκύπτουν :

Οι επεμβάσεις εκτός του βράχου διαμορφώνονται με μονολιθικά - ορθοκανονικά σχήματα , που αναδεικνύουν τα φυσικά σχήμα του βράχου.

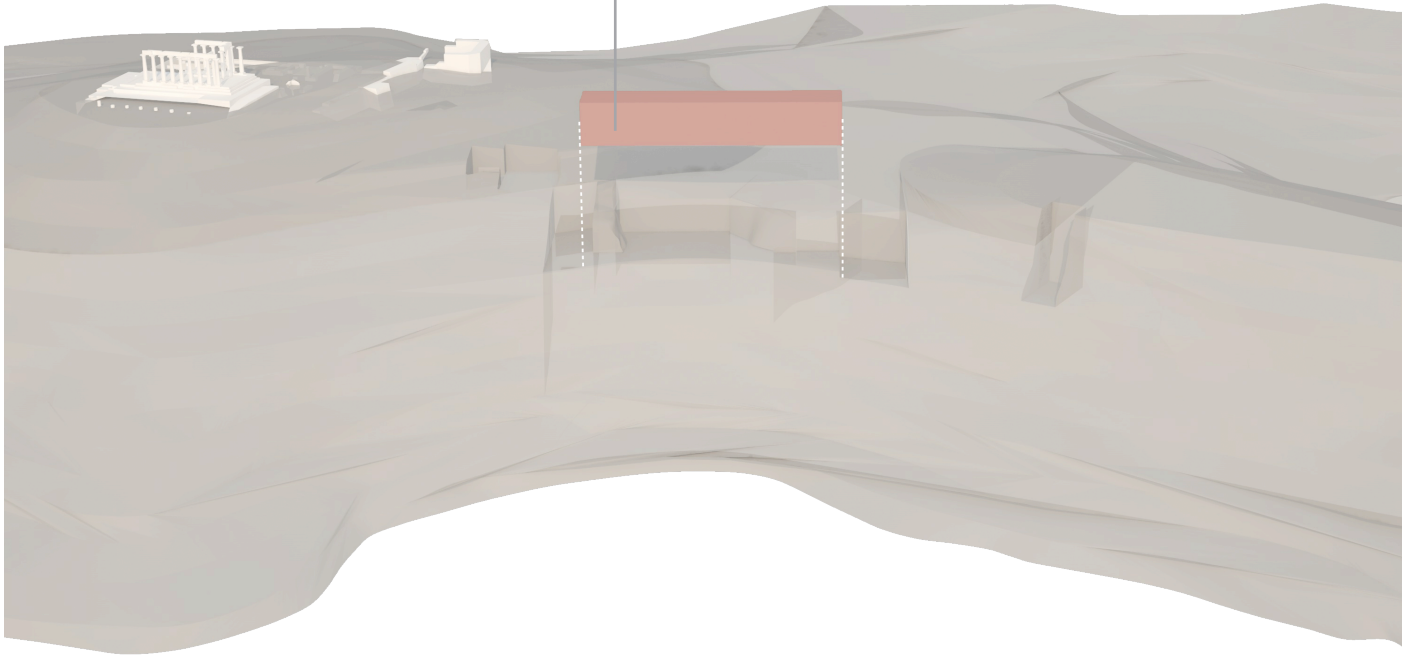
Οι επεμβάσεις εντός του βράχου διαμορφώνονται με καμπύλες χαράξεις που εξασφαλίζουν και την βέλτιστη αντοχή.

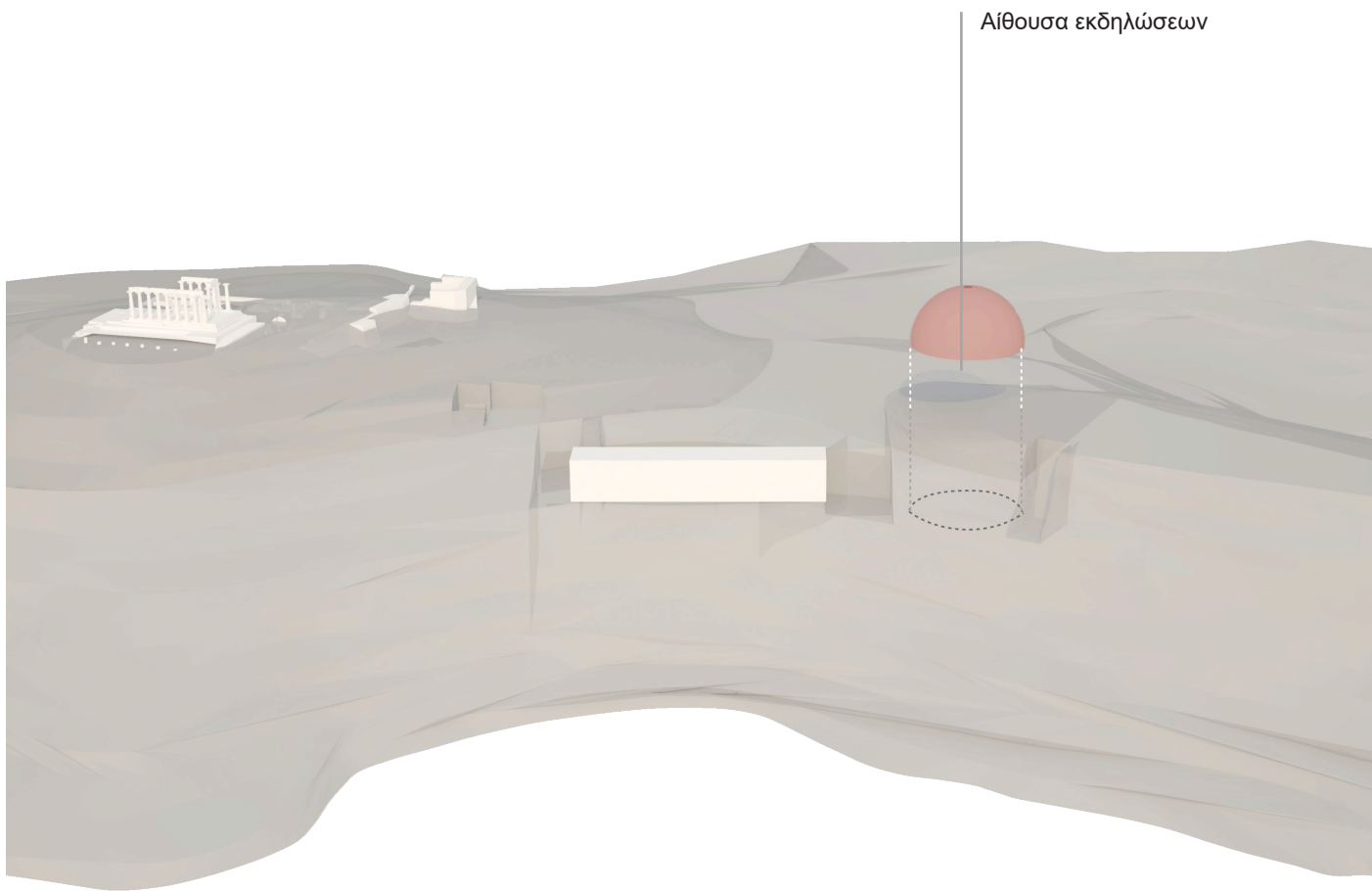
Τοπογραφικό

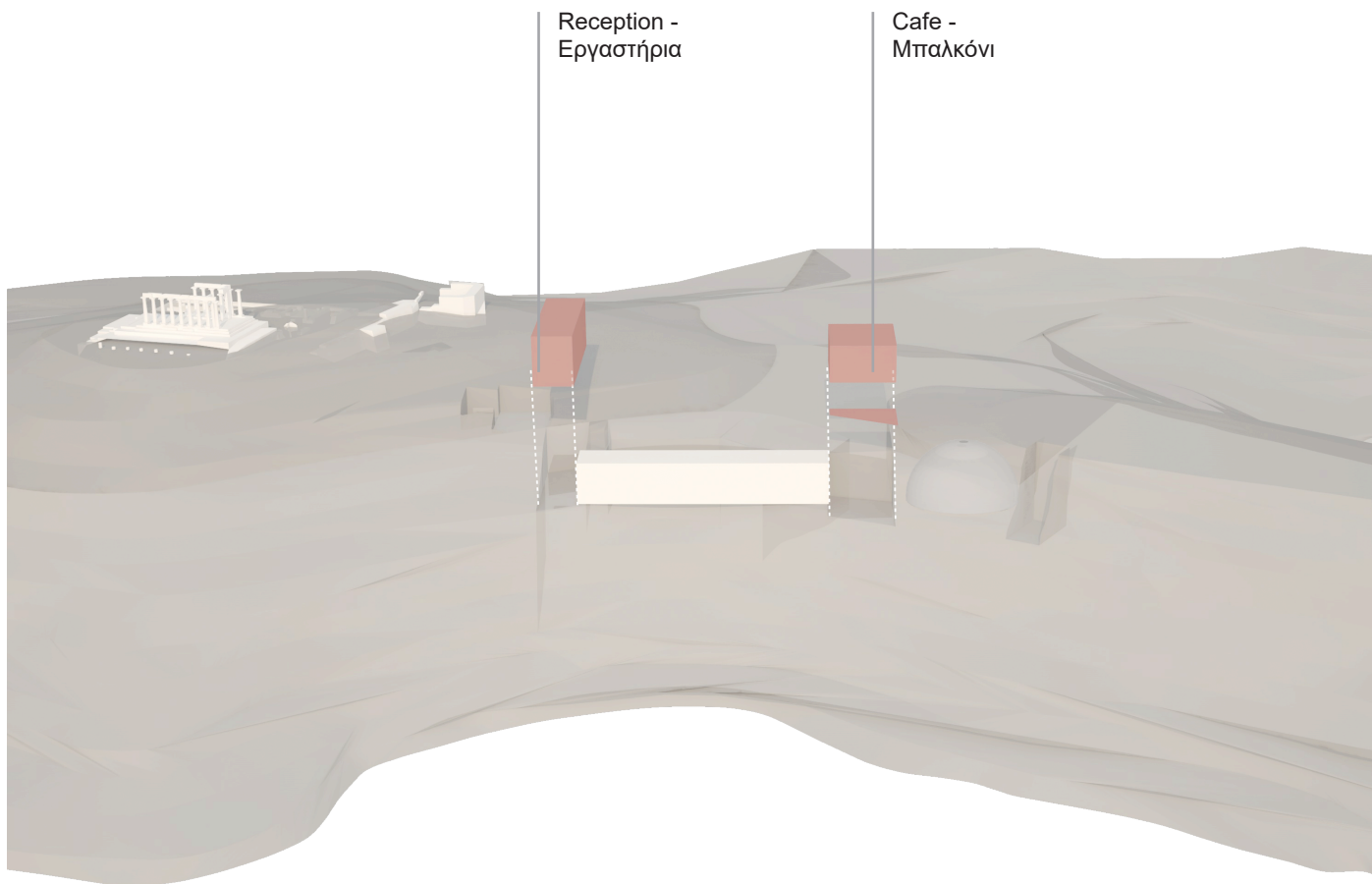

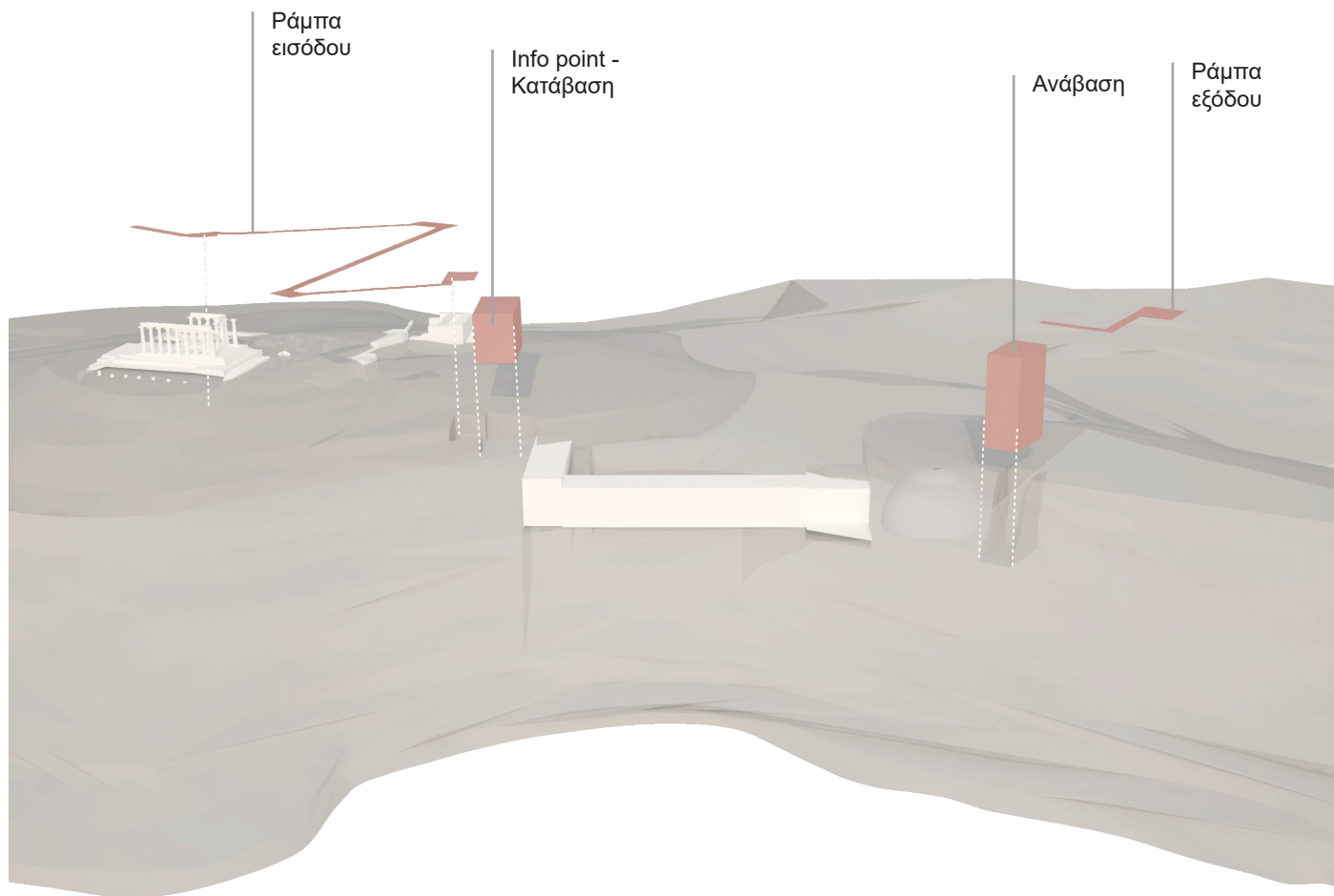
Μουσείο - χώρος μόνιμης έκθεσης

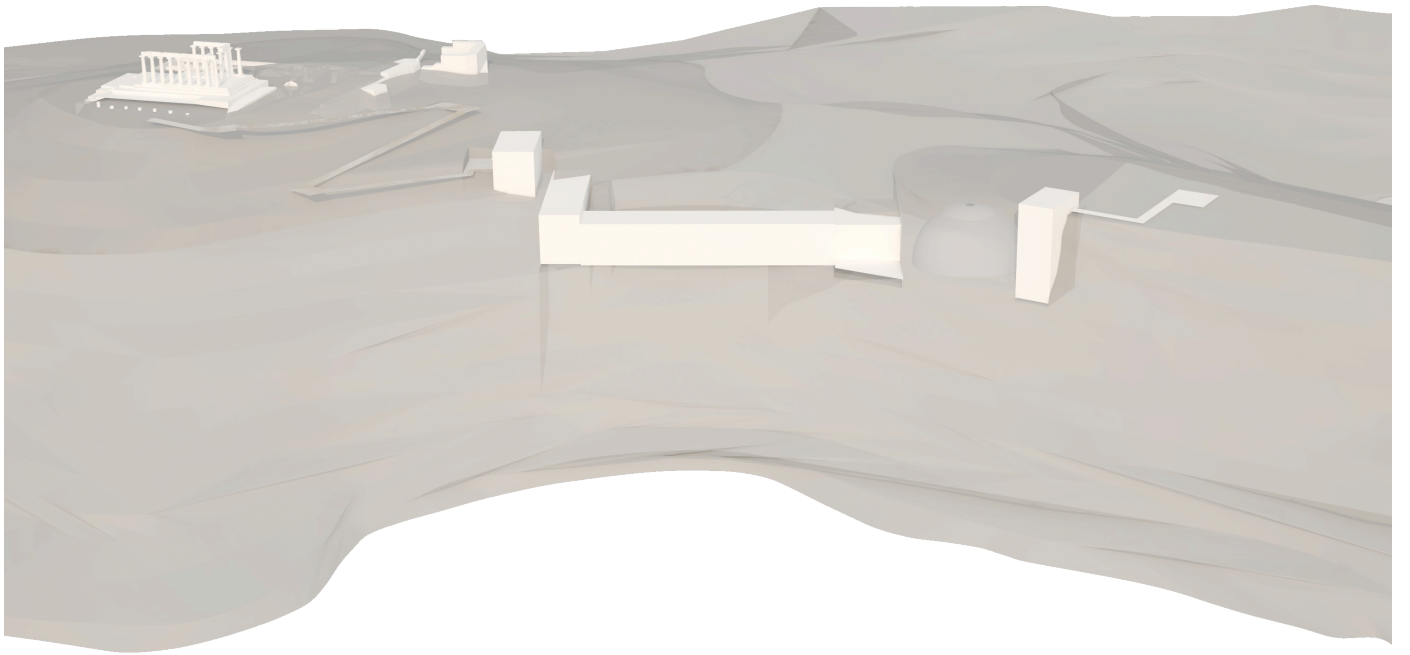

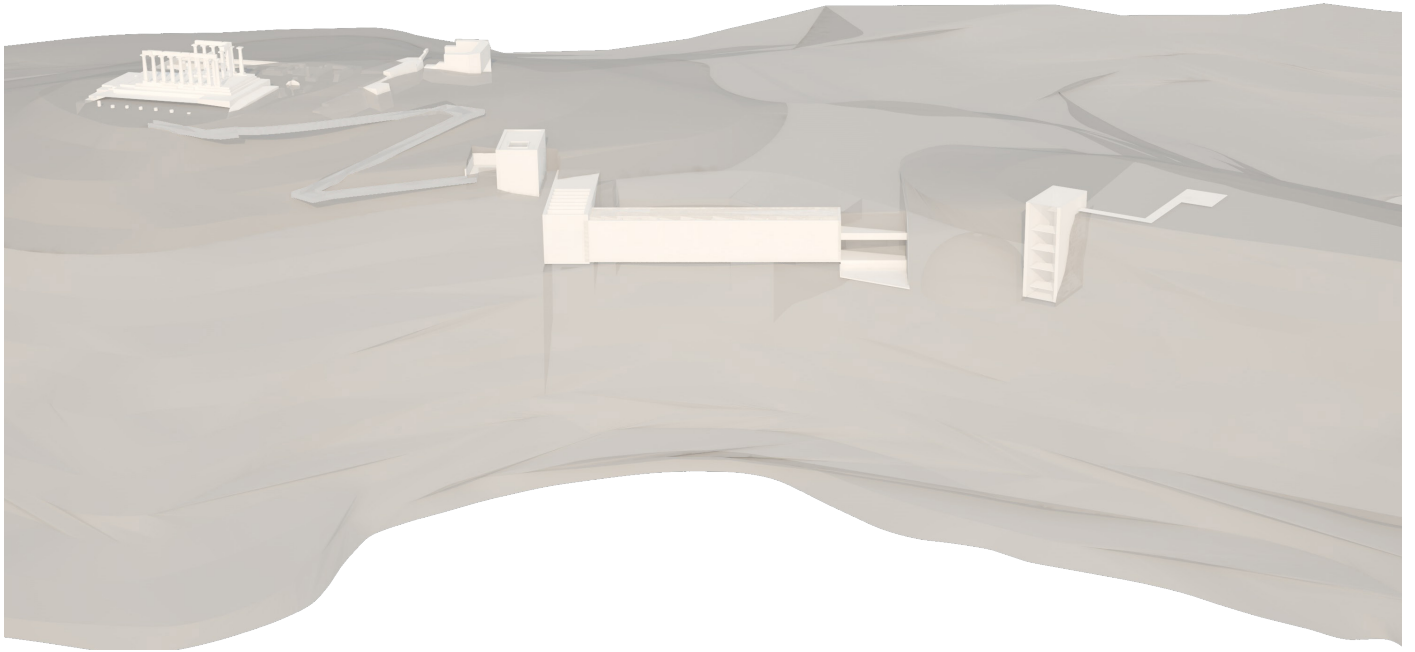

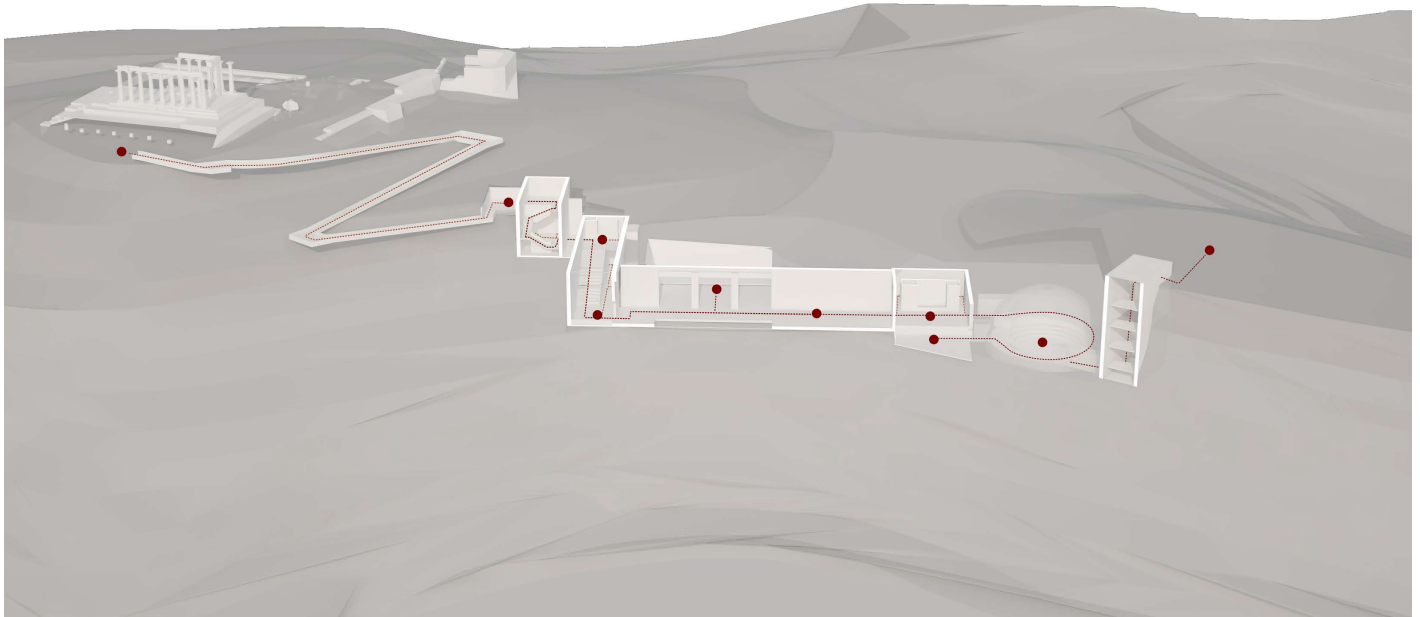

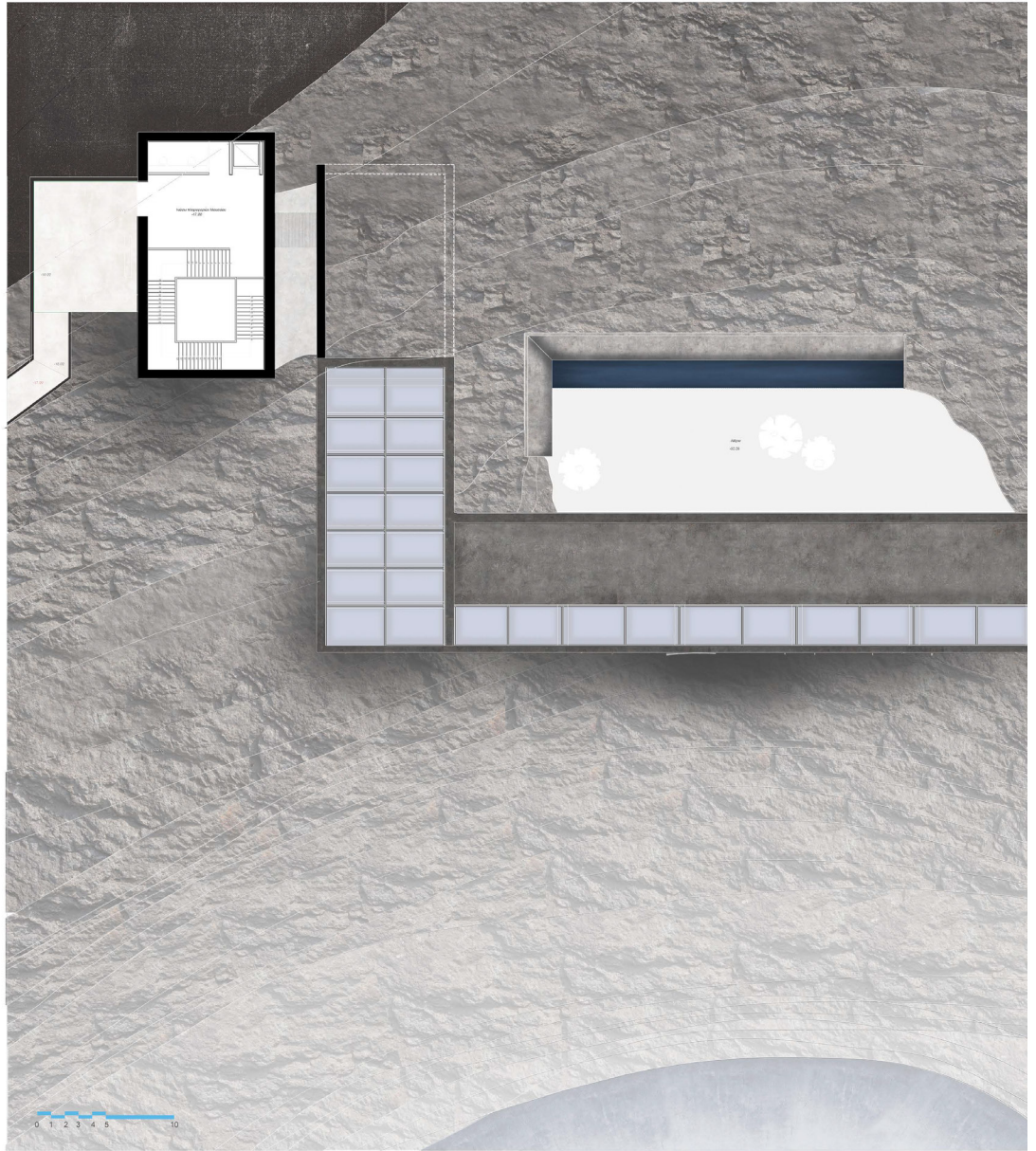

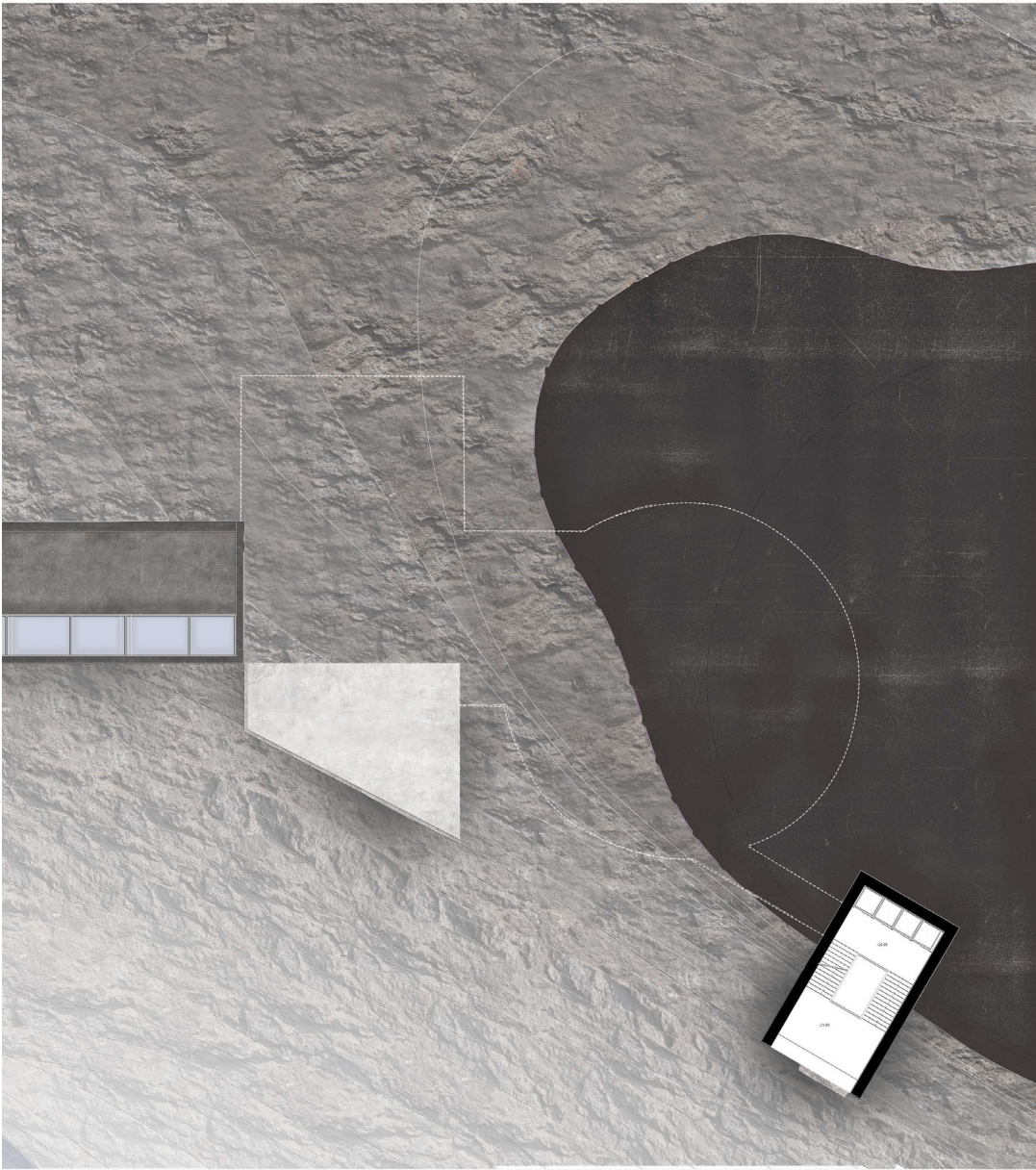

Διάγραμμα κινήσεων

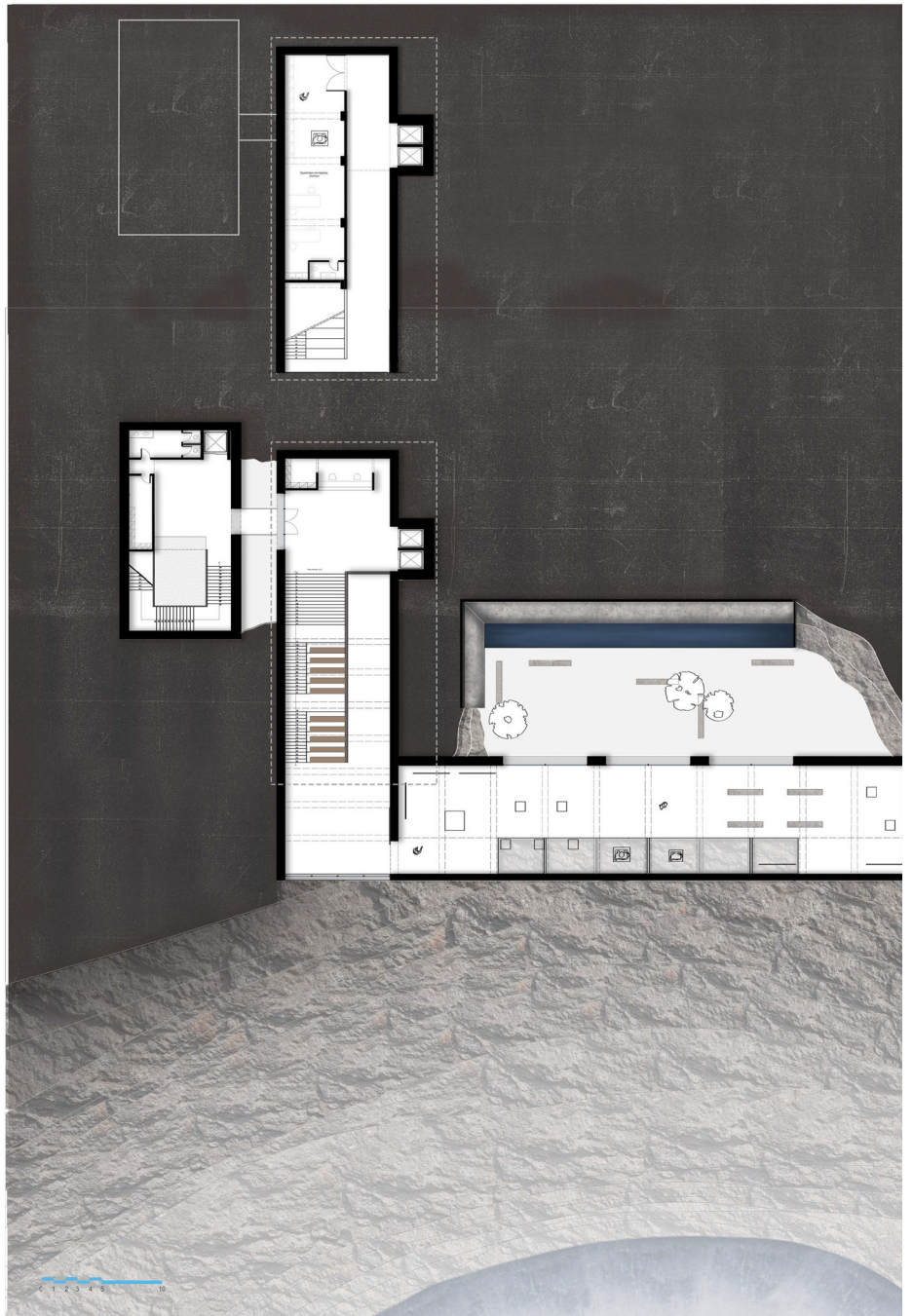

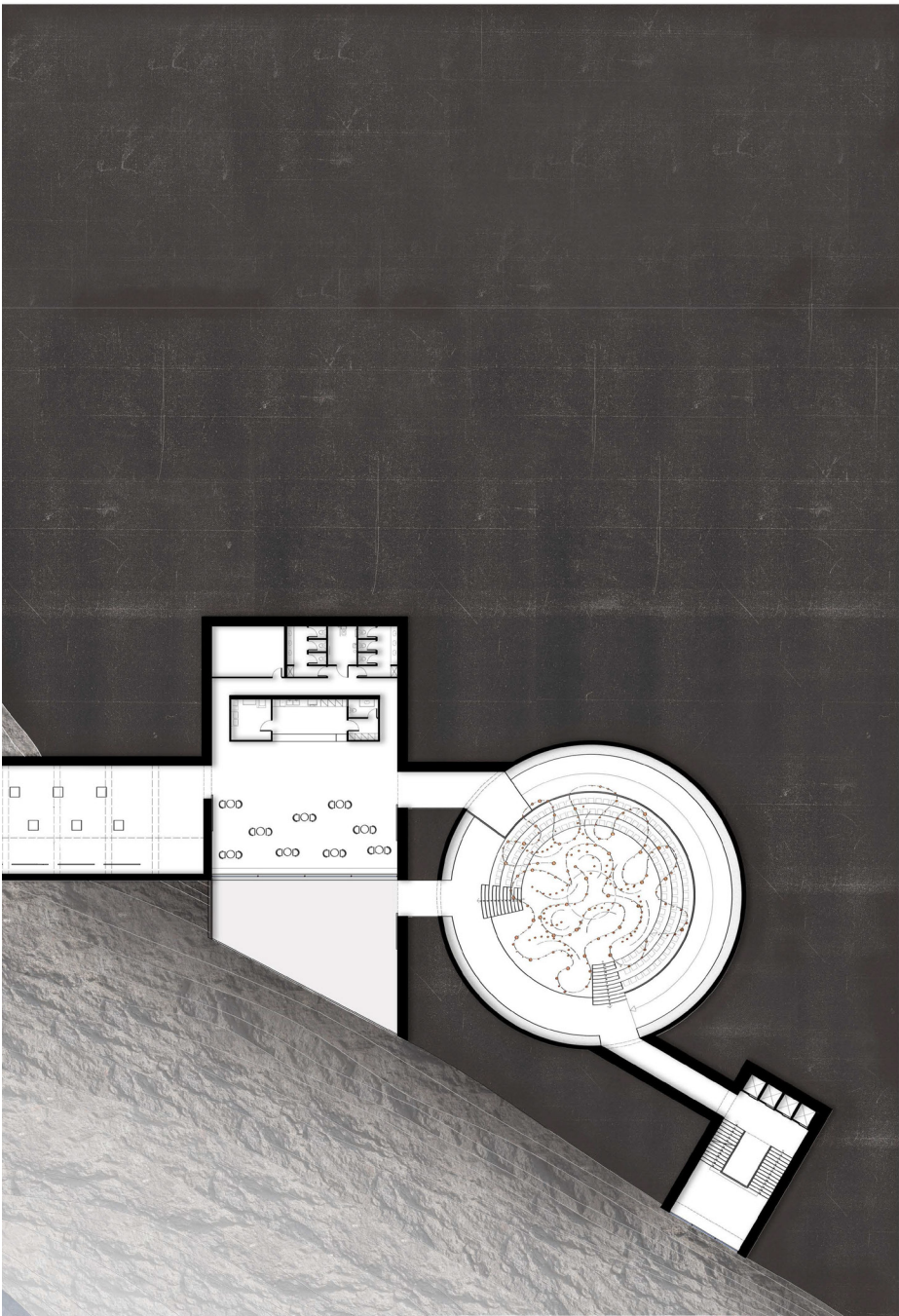

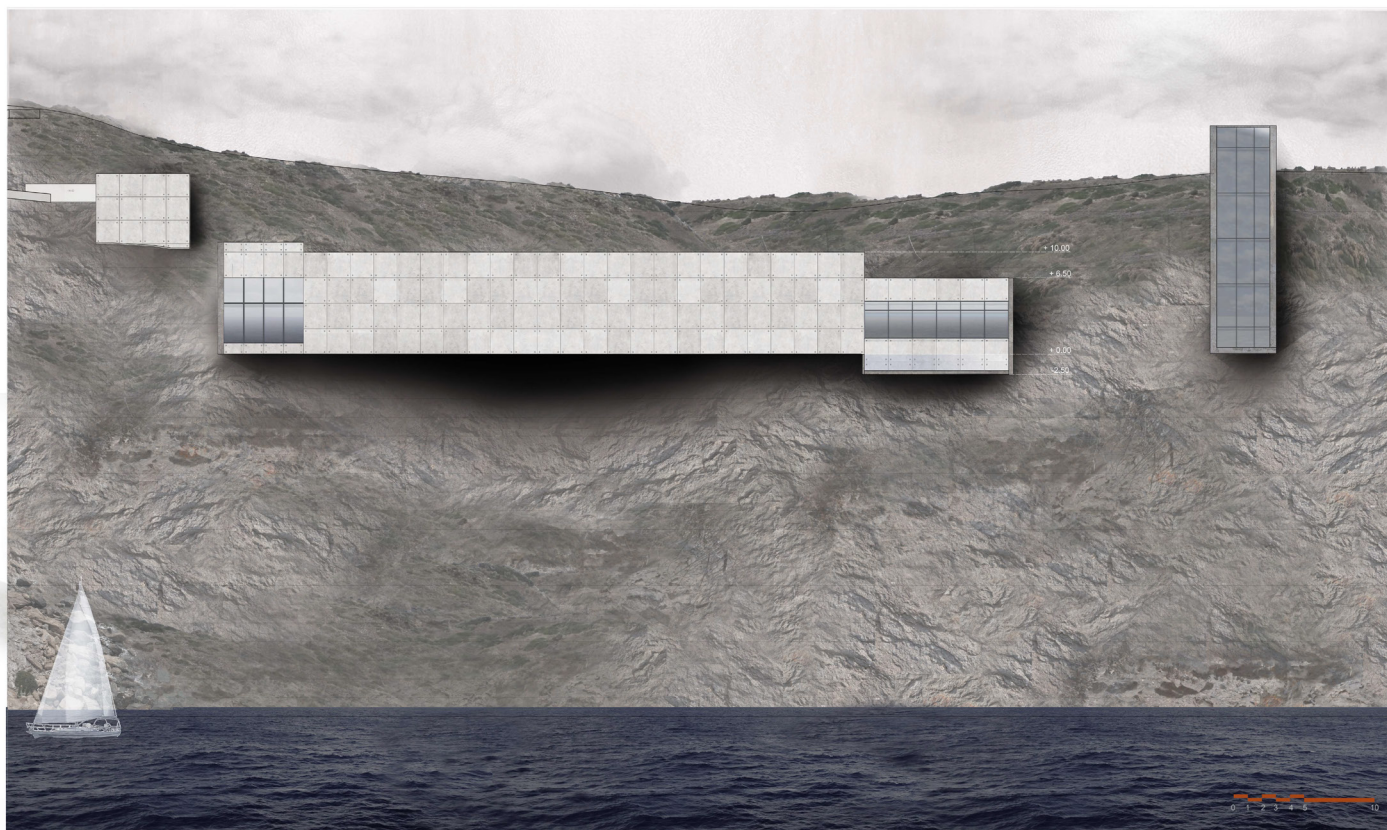

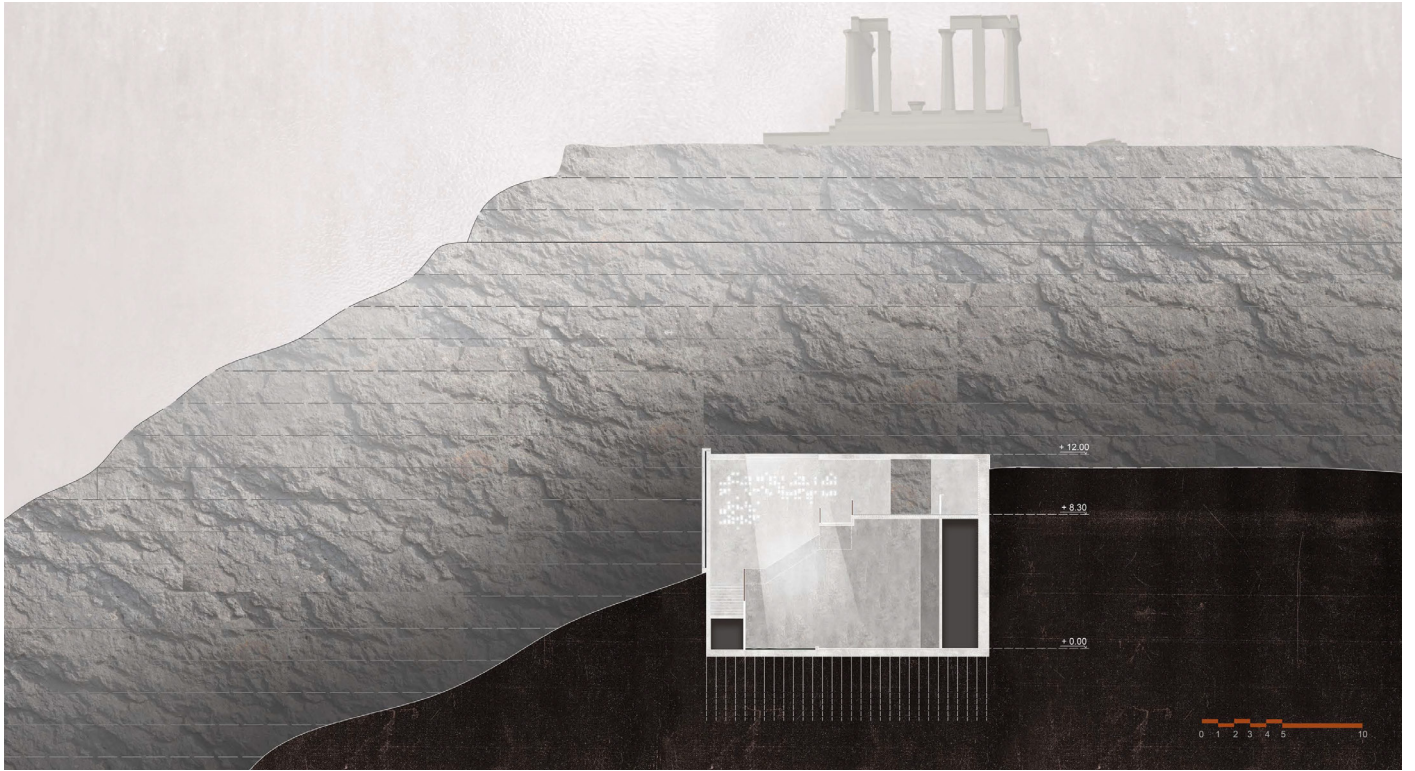
Κάτοψη στάθμη +16.00

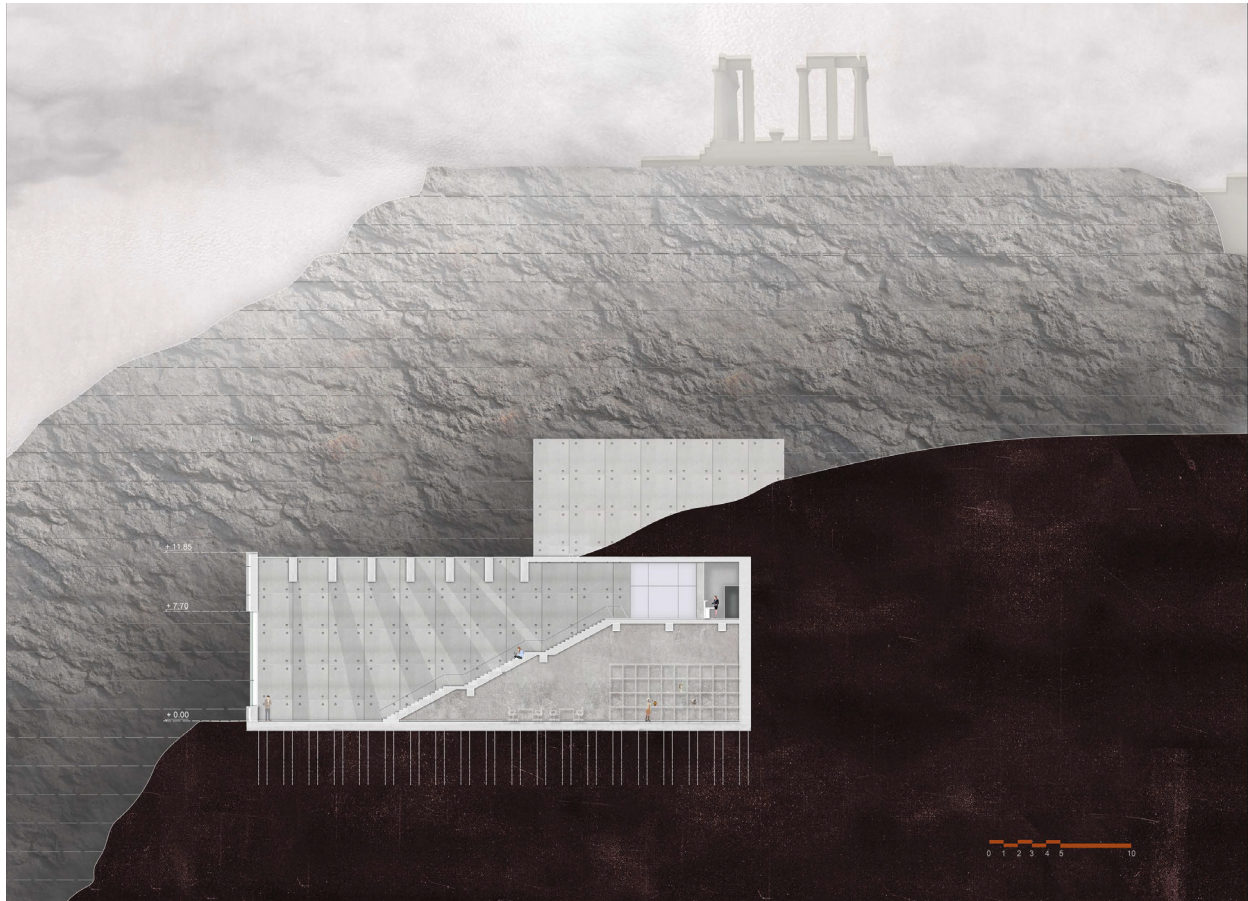

Όψη

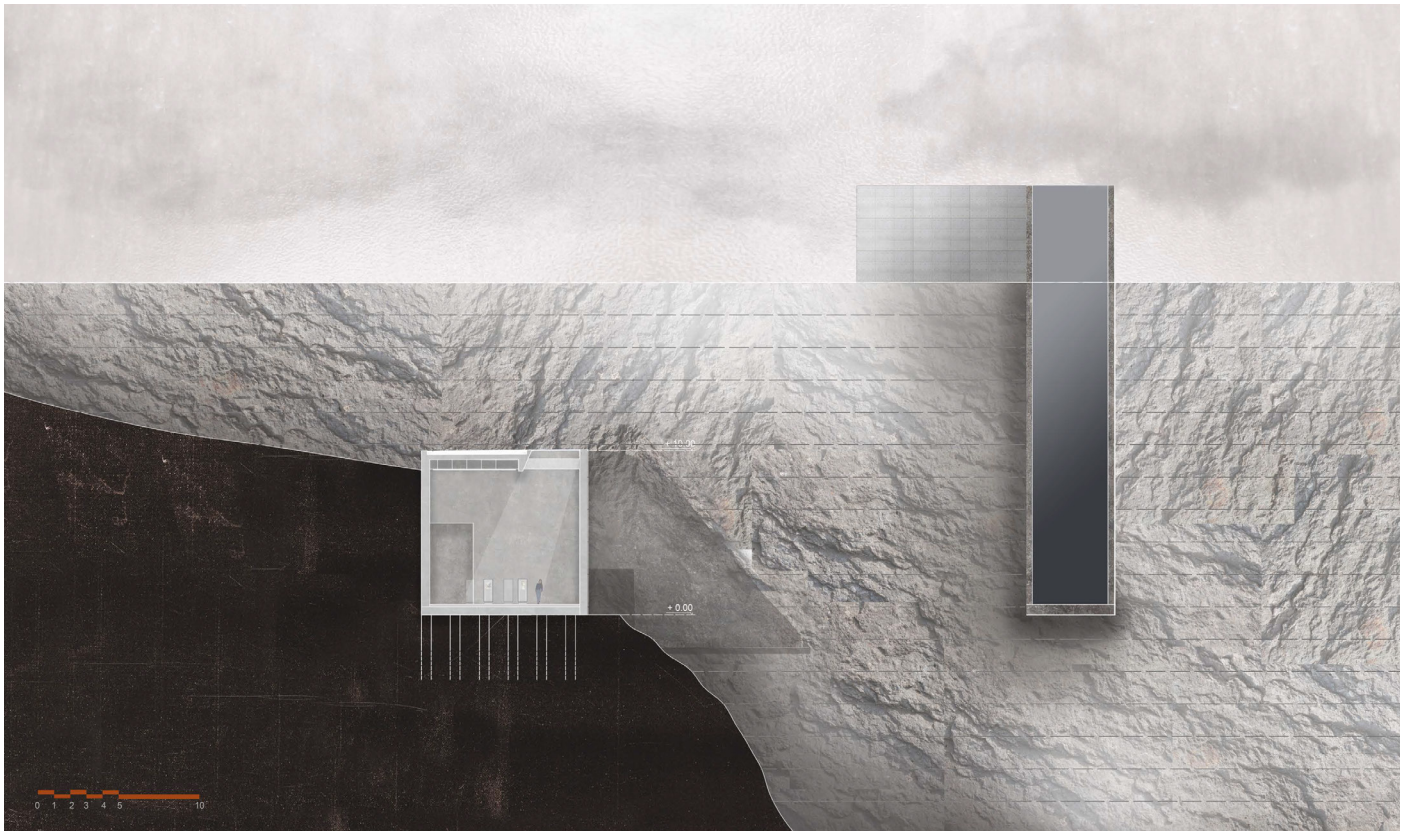

Τομή Α - Α

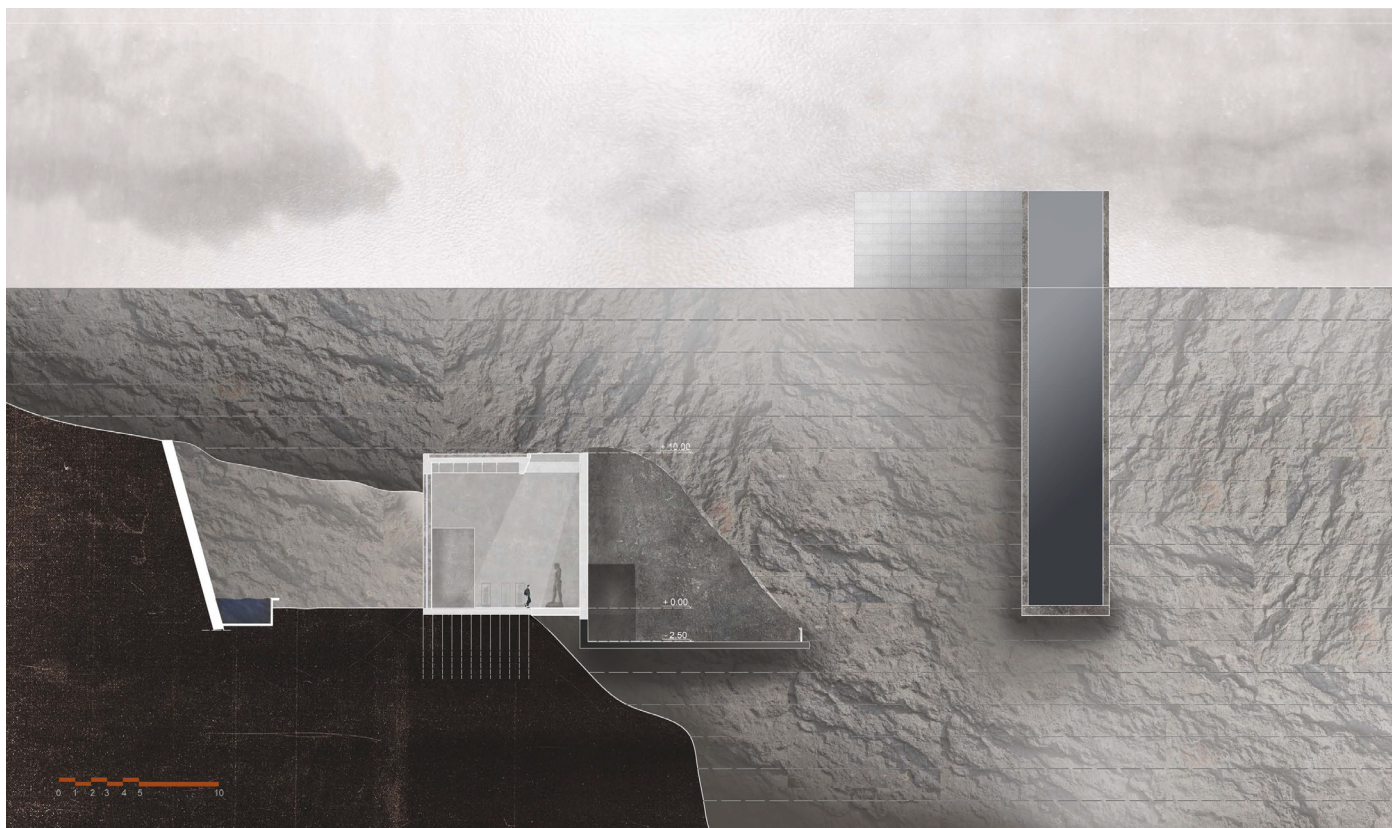
Τομή Β - Β

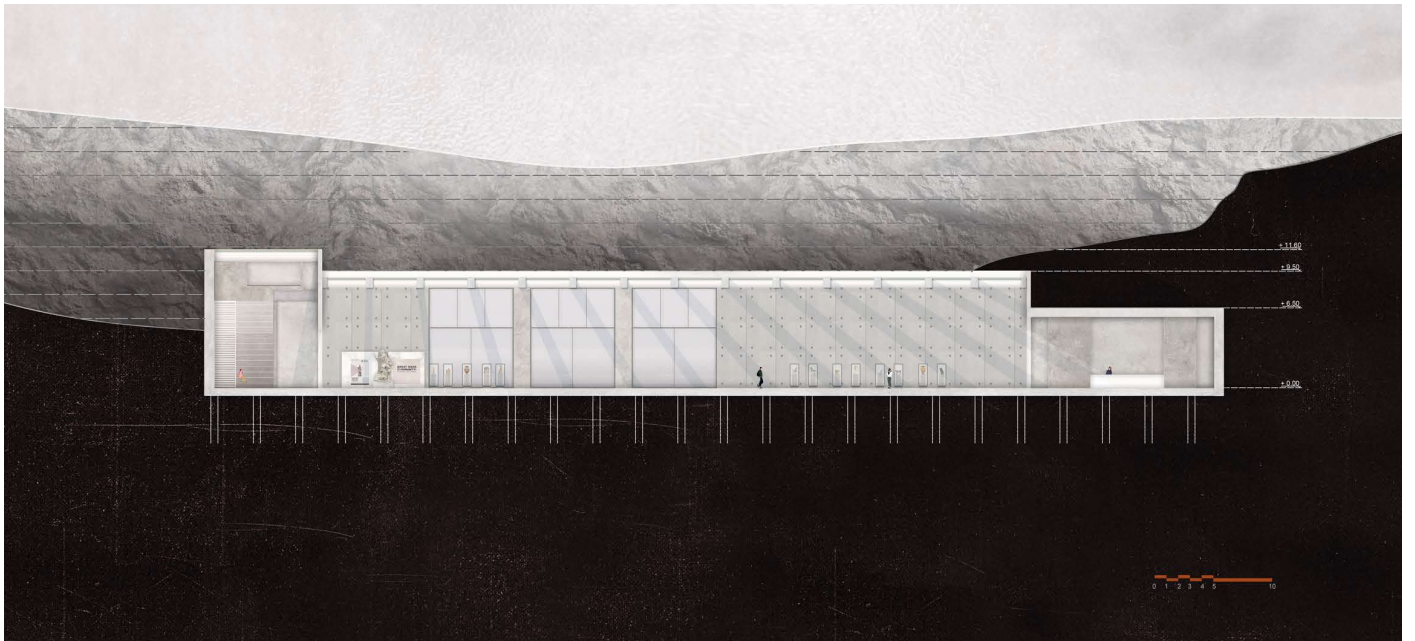

Τομή Γ - Γ

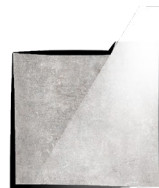
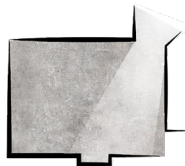

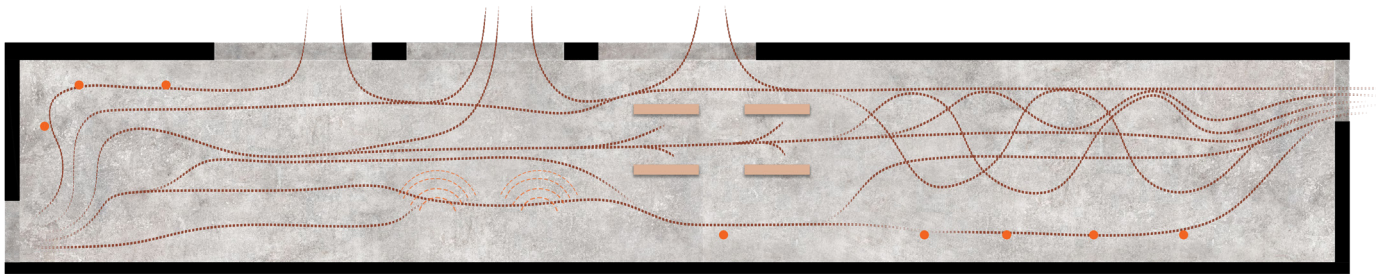
Τομή Δ - Δ

Τομή Ε - Ε

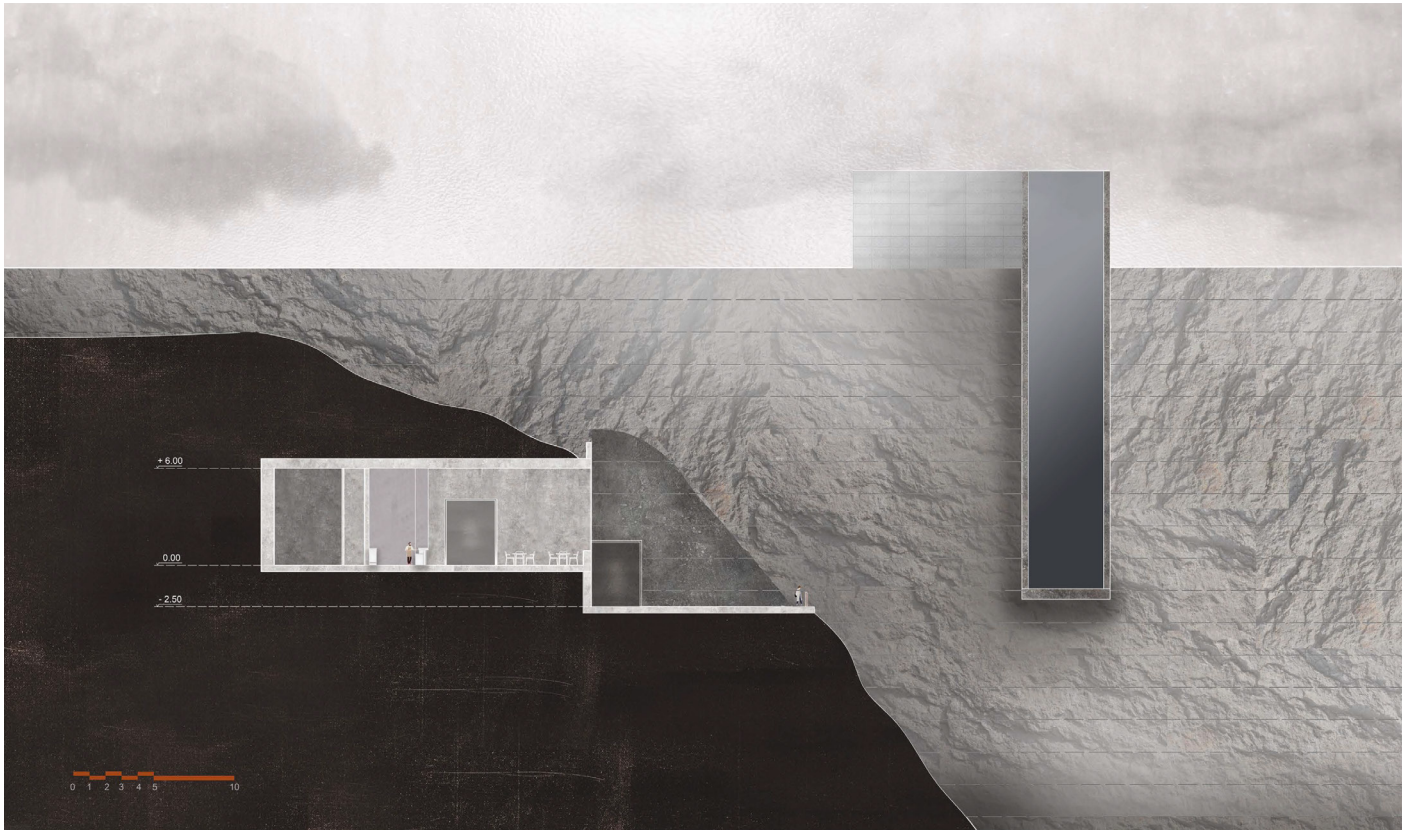

Διάγραμμα τομής εκθεσιακού

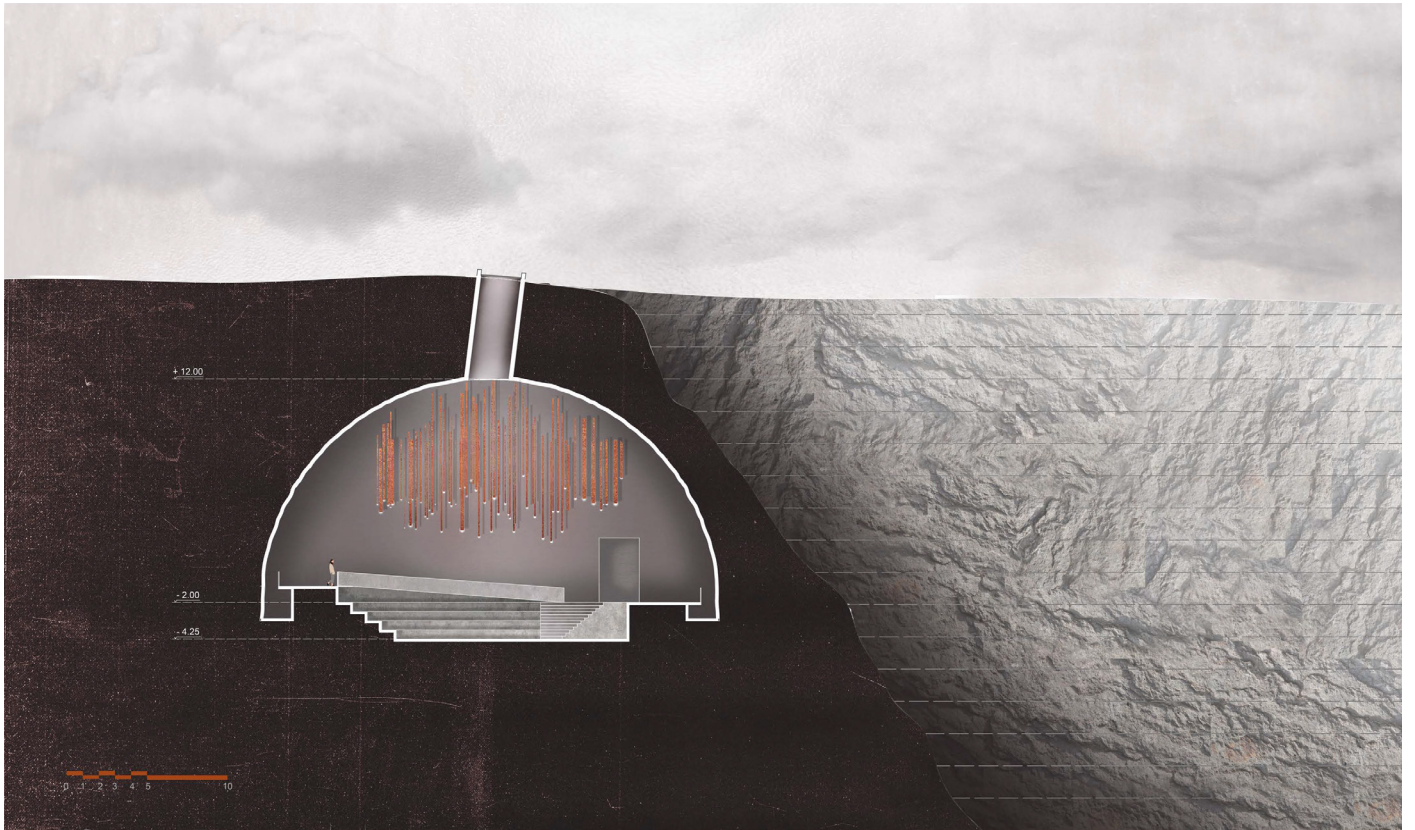

Διάγραμμα κινήσεων μουσείου

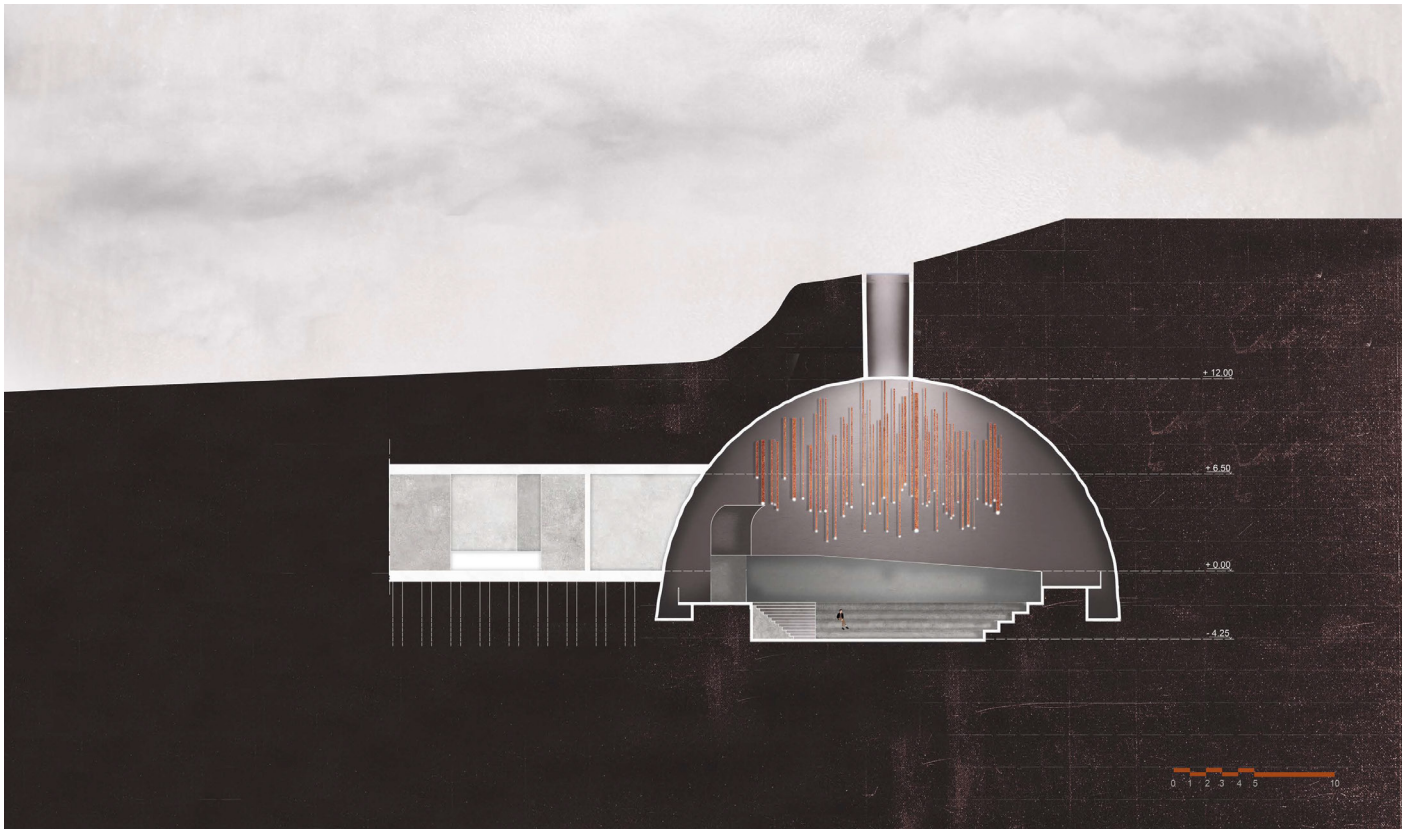

Τομή Z - Z

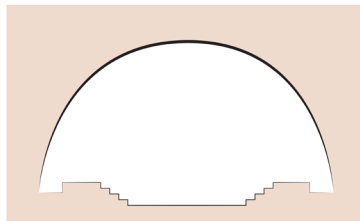
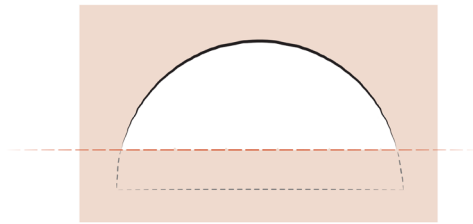
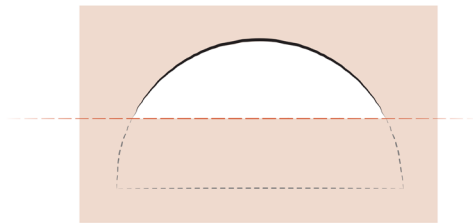
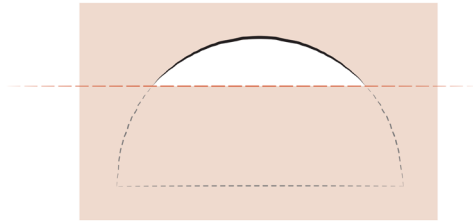
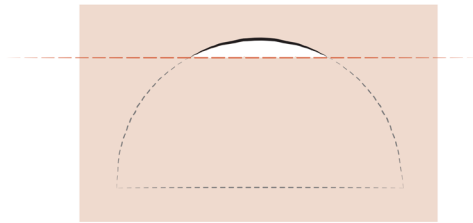

Τομή Η - Η

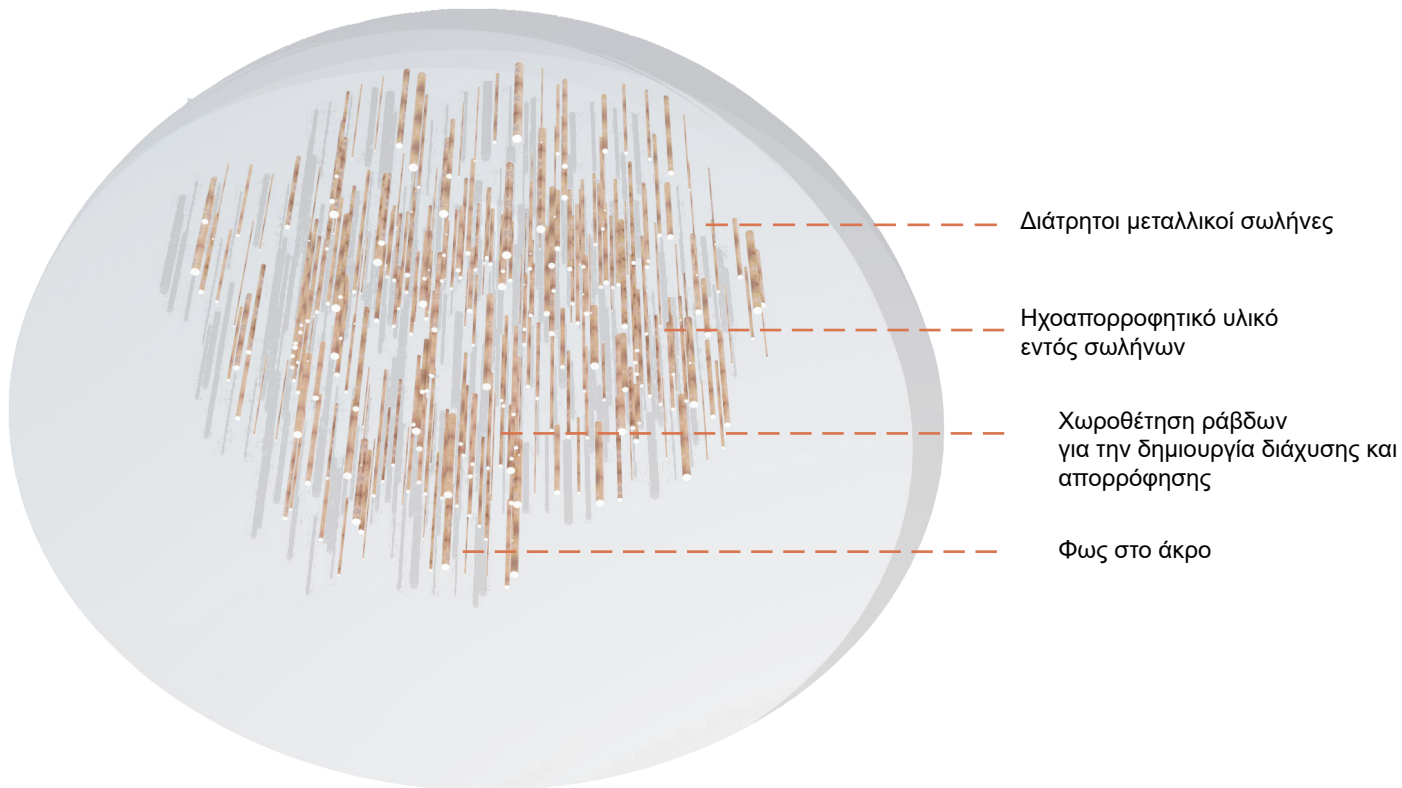

Τομή Θ - Θ

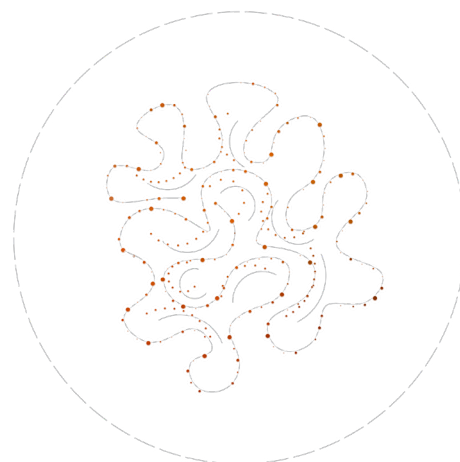

Διάγραμμα εκσκαφής θόλου

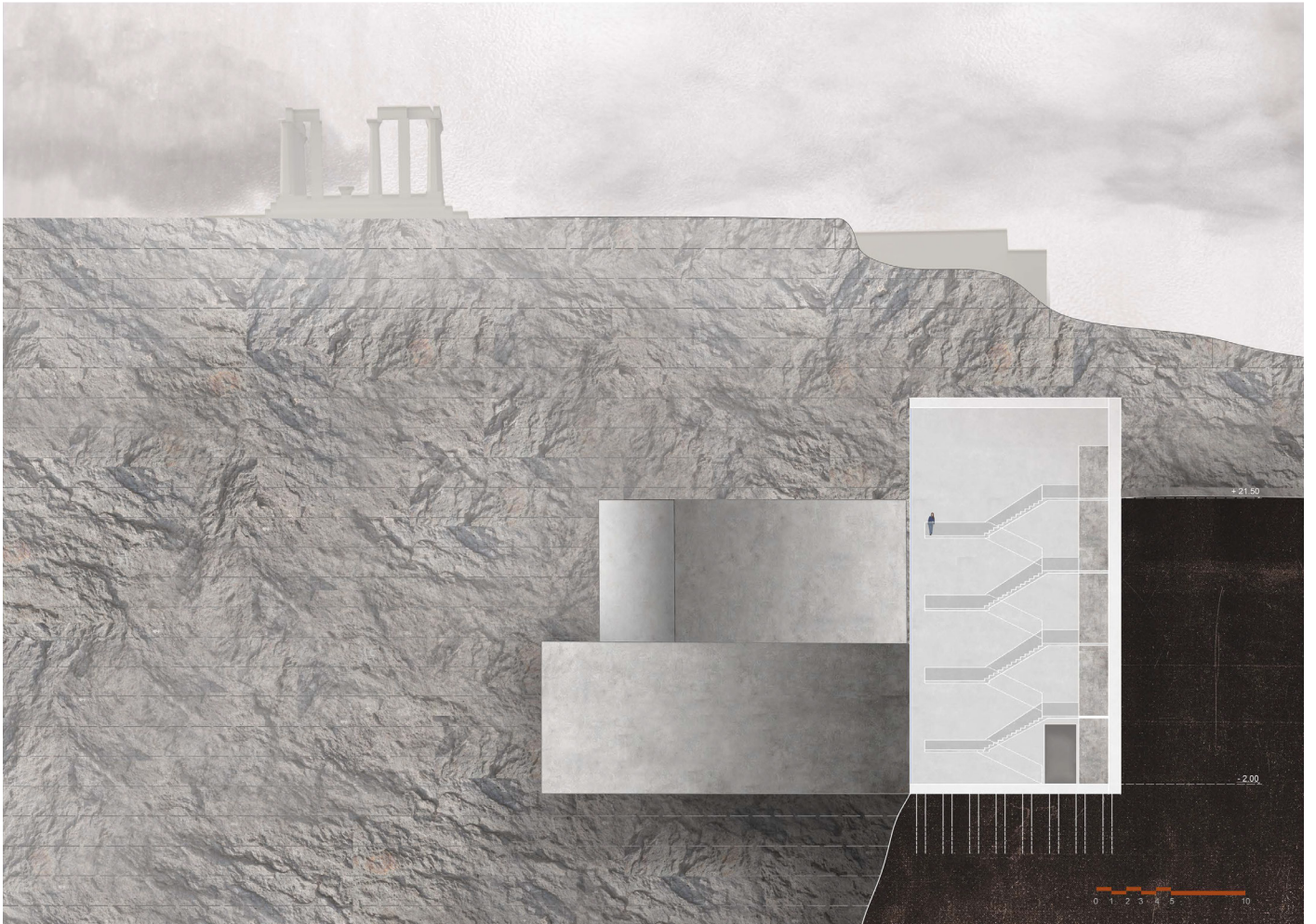

Ράβδοι

$\varphi_1 = 5 \text{ cm}$
 $\varphi_2 = 10 \text{ cm}$
 $\varphi_3 = 12 \text{ cm}$
 $\varphi_4 = 15 \text{ cm}$
 $\varphi_5 = 18 \text{ cm}$
 $\varphi_6 = 25 \text{ cm}$

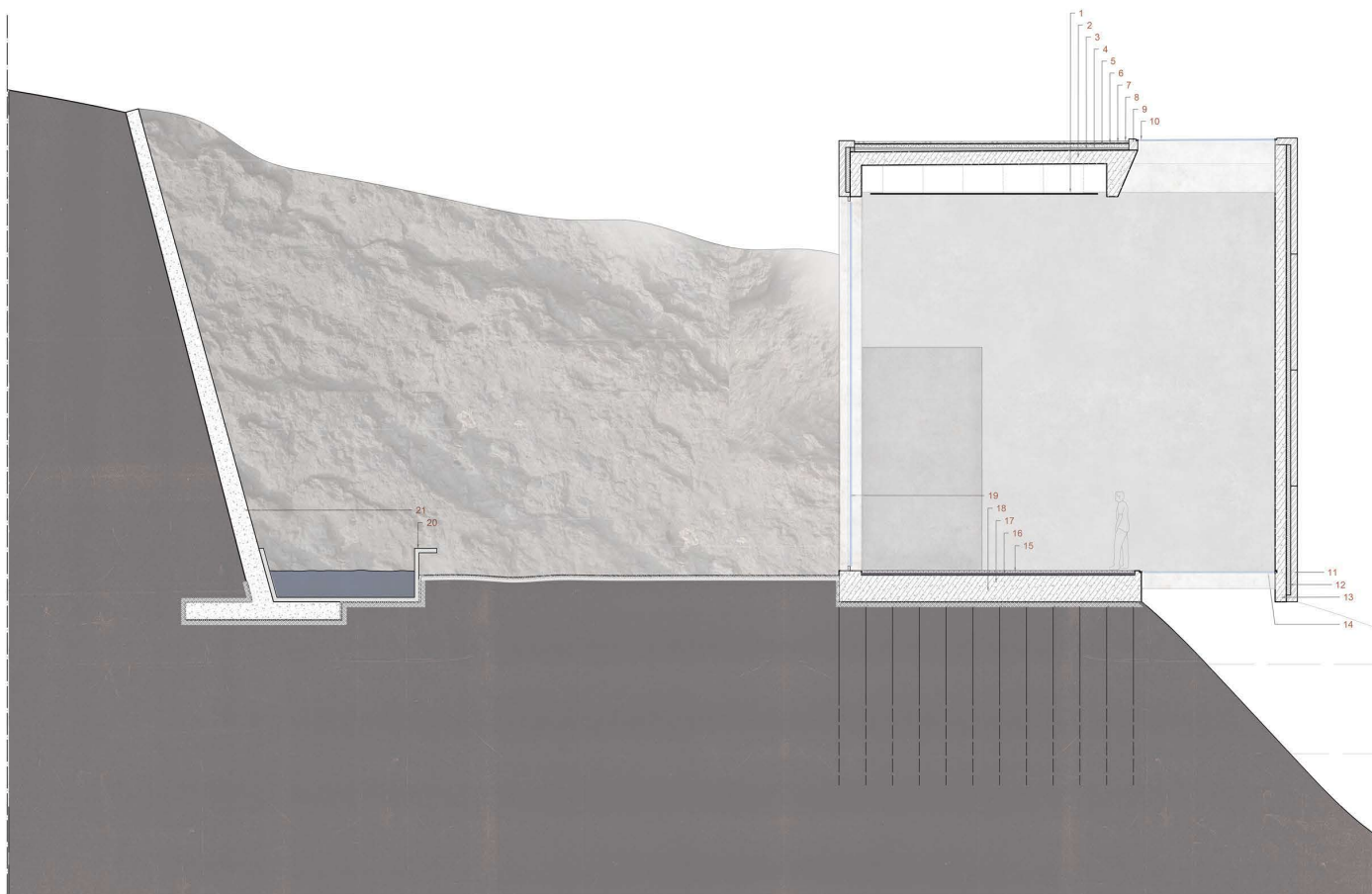

Τομή Ι - Ι

1. Ψευδοροφή με γυψοσανίδα
 2. Πλάκα οπλισμένου σκυροδέματος
 3. Φράγμα υδρατμών
 4. Θερμομόνωση
 5. Ελαφρομετάν για διαμόρφωση ράσεων
 6. Τοιμεντακόνια εξομάλυνσης 2 εκ

7. Γειώφραγμα
 8. Ταμειντόπλακες αεριζόμενου δόματος 1.50x1.50 m πάχους 7mm , ακουμπητές σε αποστάσεις
 9. Σπρίντλο ελαφρά οπλισμένου σκυροδέματος - Β' φάσης
 10. Υαλοστάσιο τριπλές 3x8mm

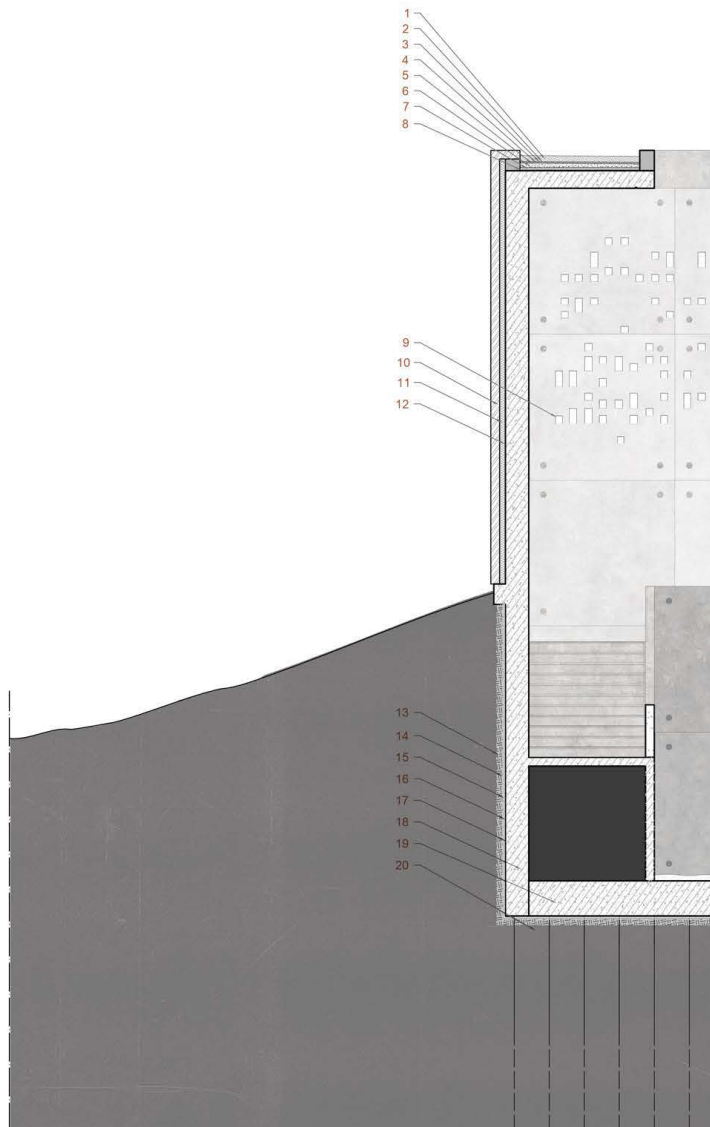
11. Τοιχίο οπλισμένου σκυροδέματος - Α' φάσης
 12. Θερμομόνωση
 13. Πλάκες ελαφρά οπλισμένου σκυροδέματος - Β' φάσης - τελική επιφάνεια - ανάρτηση μέσω αγκυριών
 14. Υαλοστάσιο τριπλές 3x8mm

15. Πλάκες μαρμάρου 3cm
 16. Τοιμεντακόνια πρόσδεσης
 17. Γενική κοτόστρωση 60cm
 18. Εξόμλωση με χαλίκι 10 cm
 19. Υαλοστάσιο τριπλές 3x8mm

20. "Μπανιέρα" με βάθος νερού 60 cm από ανοξείδωτο μέταλλο
 21. Τοιχός ελαφρά οπλισμένου αλυροδέματος πάχους από 30 έως 50 cm

Τομή Δ - Δ

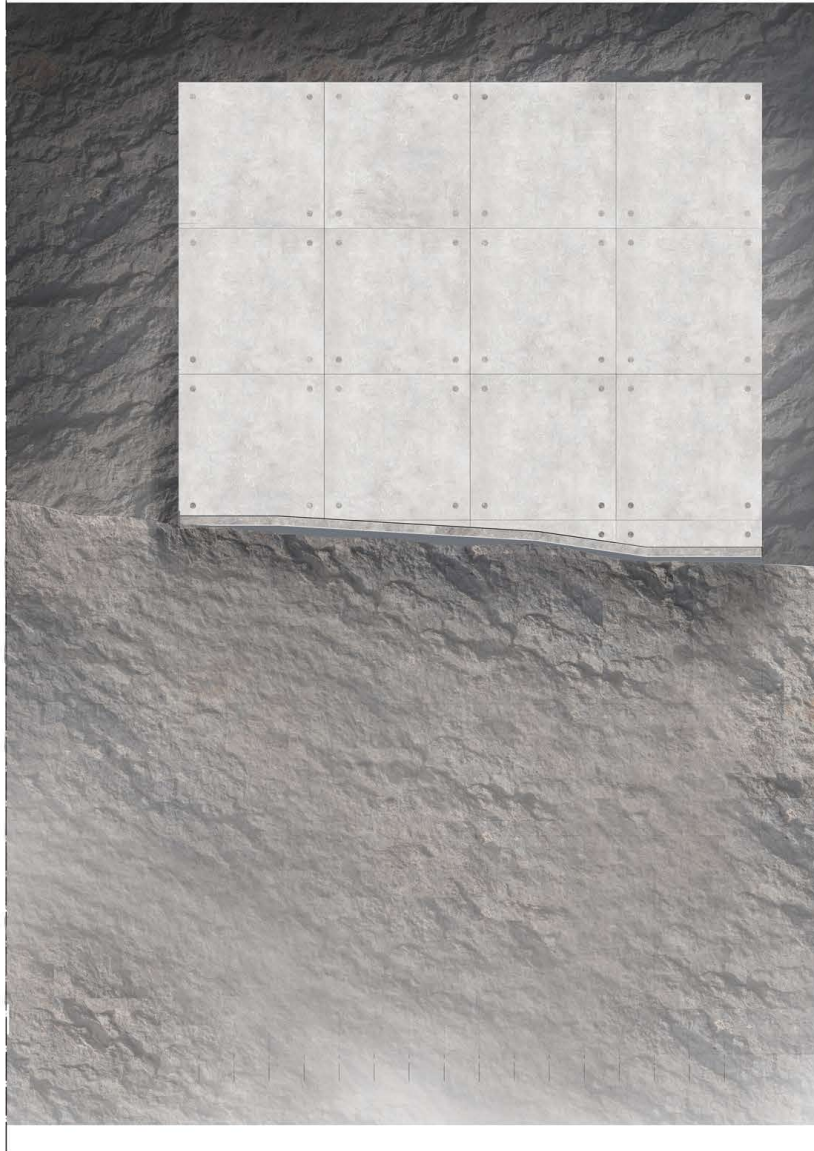

1. Χώμα φύτευσης
2. Διαχωριστικό φίλτρο συγκράτησης χύματος
3. Αποστραγγιστική στρώση
4. Γεωύφασμα
5. Στεγανωτική αντιρριζική μεμβράνη
6. Ελαφροβερτόν για διαμόρφωση κλίσεων
7. Θερμομόνωση
8. Φράγμα υδρατμών

9. Οπές με πολυεστέρα
10. Πλάκες ελαφρά σπλισμένου σκυροδέματος Β' φάσης - τελική επιφάνεια - ανάρτηση μέσω αγκυρίων
11. Θερμομόνωση
12. Τοίχιο σκληρά σπλισμένου σκυροδέματος Α' φάσης
13. Επίχωση

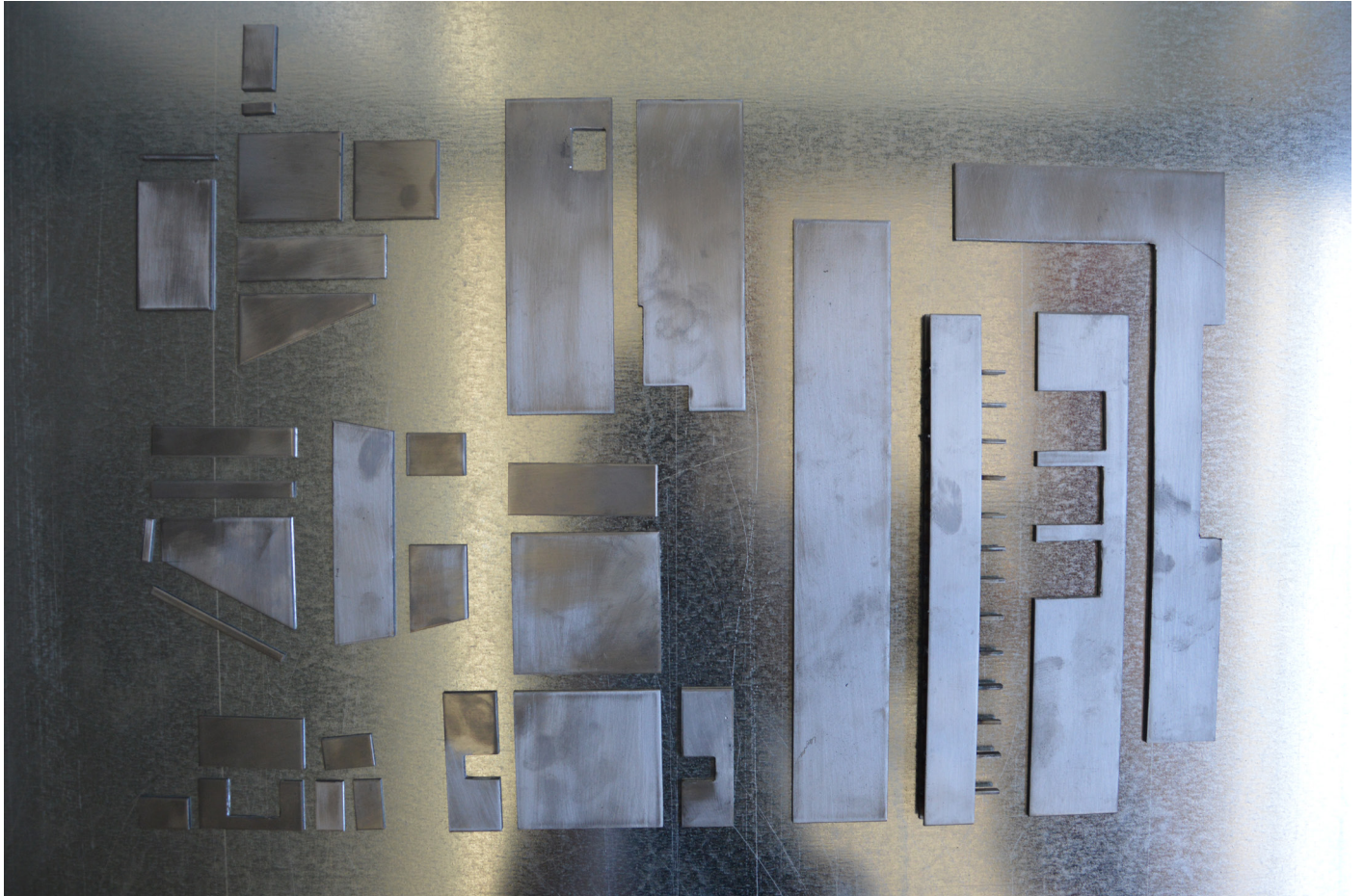
14. Γεωύφασμα
15. Στραγγιστική μεμβράνη
16. Στεγανωτική μεμβράνη
17. Τοιμεντοειδής στεγανωτική επάλειψη
18. Τοίχιο σκληρά σπλισμένου σκυροδέματος
19. Πλάκα σπλισμένου σκυροδέματος
20. Θεμελίωση μέσω πασσάλων φ80

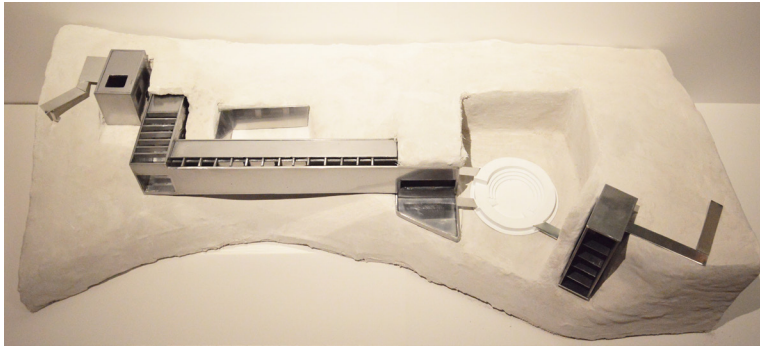
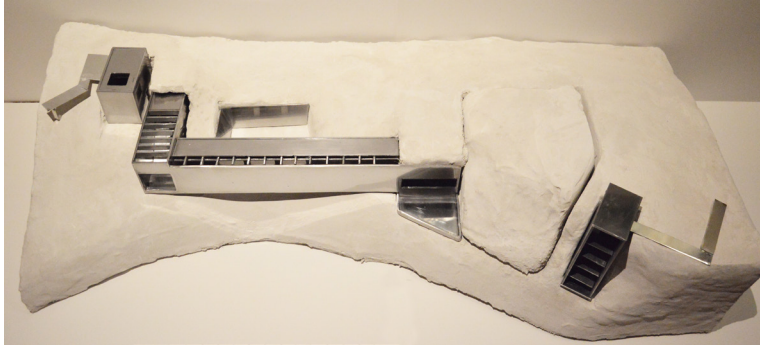

Τομή Α - Α

Μακέτα 1.200

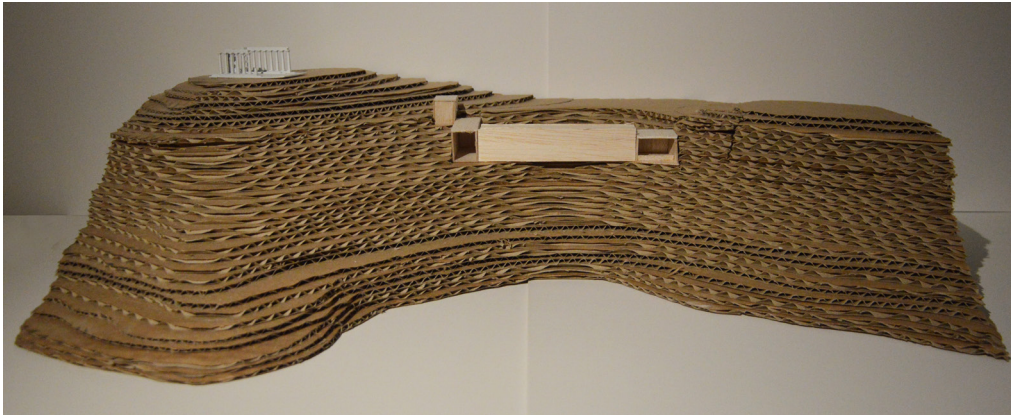

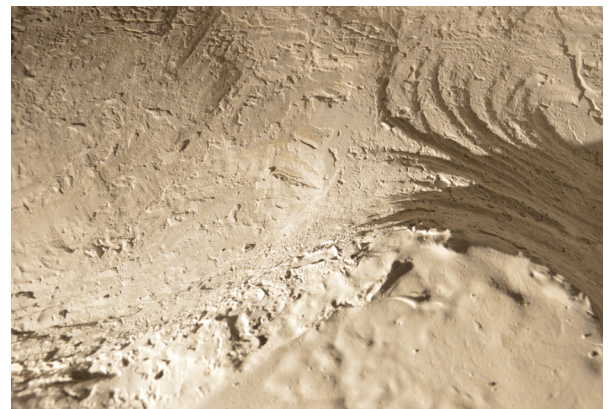

Μακέτα 1.500

Μακέτα 1.1000

Βιβλιογραφία

- Σούνιο, Το ιερό του Ποσειδώνα | Α.Β.Τατάκη | Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. | Αθήνα 2003
- Informal | Cecil Balmond | Prestel | Germany 2003
- Silence and Light | Louis Kahn | Talk at the School of Architecture of ETH Zurich 1969